

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut politologických studií

Katedra politologie

Diplomová práce

2024

Bc. Ondřej Deml

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut politologických studií

Katedra politologie

Urážky a násilí v Parlamentu

Diplomová práce

Autor práce: Bc. Ondřej Deml

Studijní program: Politologie

Vedoucí práce: doc. Michel Perottino, Ph.D.

Rok obhajoby: 2024

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 29. 4. 2024

Ondřej Deml

Bibliografický záznam

DEML, Ondřej. *Urážky a násilí v Parlamentu*. Praha, 2024, 97 s. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut politologických studií, Katedra politologie. Vedoucí diplomové práce doc. Michel Perottino, Ph.D.

Rozsah práce: 128 667 znaků

Abstrakt

Diplomová práce se zaměřuje na problematiku urážek a násilí v českém parlamentu. Úvodní část zmiňuje zahraniční výzkum v této oblasti a popisuje český historický kontext v souvislosti s urážkami a násilím v zákonodárném sboru. Práce pomocí obsahové analýzy identifikuje případy obou jevů v Poslanecké sněmovně a Senátu mezi lety 2006 až 2022. Výsledná data jsou použita k zodpovězení následujících výzkumných otázek: (1) Jakými výroky či chováním se poslanci a senátoři dopouštějí urážky na půdě parlamentu? (2) Za jakých podmínek dochází k použití urážky v parlamentu? (3) Jaká je reakce mandátového a imunitního výboru na násilné incidenty? Na základě výzkumu je možné konstatovat, že urážky v parlamentu mají nejčastěji podobu výroku zpochybňující morální integritu. Práce rovněž popisuje tři základní podmínky (schopnost použití urážky ve spojitosti s osobními predispozicemi, motivace, pocit ziskovosti), bez kterých by k použití urážek v parlamentu nedošlo. Text se také zabývá reakcí mandátového a imunitního výboru na násilí v parlamentu, kdy výbor jeden násilný incident potrestal v nejvyšší možné míře, nicméně zbylé dva případy nespádaly do jeho kompetence.

Abstract

The thesis is focused on the issue of insults and violence in the Czech Parliament. The introductory part discusses foreign research on this topic and describes the Czech historical context concerning insults and violence in the legislative body. The thesis uses content analysis to identify cases of both phenomena in the Chamber of Deputies and the Senate between 2006 and 2022. The resulting data are used to answer the following research questions: (1) What utterances or actions result in Deputies and Senators committing an insult in Parliament? (2) Under what conditions is an insult used in Parliament? (3) What is the response of the Mandate and Immunity Committee to the violent incidents? Based on research, it can be concluded that insults in parliament most often take the form of statements that question moral integrity. The paper likewise identifies three basic conditions (the ability to use insults in connection with personal predispositions, motivation, perceived benefits) without which insults in Parliament would likely not occur. The text also discusses the response of the Mandate and Immunity Committee to violence in Parliament, where the Committee punished one violent incident to the maximum extent allowed, but the two remaining cases were outside its jurisdiction.

Klíčová slova

Česká republika, Parlament, Poslanecká sněmovna, Senát, urážka, násilí

Keywords

Czech Republic, Parliament, Chamber of Deputies, Senate, insult, violence

Title

Insults and Violence in the Czech Parliament

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucímu práce doc. Michelu Perottinovi, Ph.D. za jeho odborné vedení, trpělivost a cenné rady, bez nichž by tato práce nemohla vzniknout.

Úvod	10
1. Urážky a násilí na půdě parlamentu	13
2. Urážky a násilí v českých parlamentních dějinách.....	15
3. Metodologie výzkumu.....	18
3.1 Konceptualizace slov urážka a násilí.....	19
3.2 Parametry datasetů.....	20
4. Poslanecká sněmovna 2006–2010.....	22
4.1 Mirek Topolánek – 2. února 2007.....	23
4.2 David Rath – 13. března 2007	25
4.3 Mirek Topolánek – 26. dubna 2007	27
4.4 David Rath – 4. června 2008	28
4.5 Shrnutí pátého funkčního období	29
5. Poslanecká sněmovna 2010–2013	31
5.1 David Rath – 26. října 2010.....	32
5.2 Daniel Korte – 26. dubna 2011	33
5.3 Jiří Krátký – 20. září 2011	34
5.4 David Rath – 20. září 2011	35
5.5 Vít Bárta – 3. listopadu 2011	36
5.6 Shrnutí šestého funkčního období	37
6. Poslanecká sněmovna 2013–2017	38
6.1 Miroslav Kalousek – 17. června 2014	39
6.2 Daniel Korte – 17. září 2014	40
6.3 Andrej Babiš – 17. června 2015	41
6.4 Shrnutí sedmého funkčního období.....	41
7. Poslanecká sněmovna 2017–2021	43
7.1 Mikuláš Peksa – 27. března 2018	44
7.2 Andrej Babiš – 11. července 2018	44

7.3 Jakub Janda – 25. října 2018	46
7.4 Jan Birke, Mikuláš Ferjenčík, Lubomír Volný – 1. února 2019	47
7.5 Lubomír Volný – 21. ledna 2021	48
7.6 Lubomír Volný – 7. července 2021.....	50
7.7 Lubomír Volný – 17. září 2021	51
7.8 Shrnutí osmého funkčního období.....	51
8. Senát 2006–2022	54
9. Shrnutí zkoumaného období.....	56
9.1 Styl urážek	57
9.2 Podmínky užití urážek	60
9.3 Reakce na násilné incidenty	61
Závěr.....	63
Summary.....	65
Použitá literatura.....	67
Zdroje dat pro obsahovou analýzu	92
Seznam použitých zkratek.....	93
Seznam tabulek a grafů	94
Seznam příloh.....	95
Přílohy	96

Úvod

Současný český premiér Petr Fiala má pověst distingovaného profesora v saku, kterému nedělá problém s klidem a nadhledem na ulici diskutovat s našťvaným protestujícím. O to více veřejnost překvapil vulgární výrok, který předseda vlády pronesl při jednání Poslanecké sněmovny směrem k ministrům jeho vlády, když v lednu 2022 žádala dolní komoru parlamentu o důvěru. To naopak předchází premiér a současný lídr opozice Andrej Babiš je známý svým ostrým až sprostým slovníkem, který používá i na veřejnosti. Nicméně jeho uniklý e-mail z března 2024, ve kterém mimo jiné použil na adresu ministra zahraničí vulgární urážku, i tak vzbudil v médiích a na sociálních sítích značné pohoršení. Obsah Babišovy elektronické komunikace byl také důvodem pro svolání mimořádné schůze Poslanecké sněmovny koaličními poslanci. Kritiku šéfa opozice však otupila následná kauza, kdy vládní poslanec Ondřej Kolář v rozhovoru s novinářkou ve stejný den, kdy na veřejnost unikl zmíněný e-mail, označil bývalého ministra zahraničí a představitele mimoparlamentní strany Lubomíra Zaorálka podobně vulgárními výrazy. Vzhledem k uvedeným případům z poslední doby by se tak dalo soudit, že urážky a vulgarity jsou i přes kritické reakce ve veřejném prostoru běžnou součástí české politiky.

Politika je souboj nejen ideový, ale i komunikační, který ne vždy zahrnuje pouze férové a čestné prostředky. Hlavním centrem politiky v demokratickém státě je parlament, ve které zvolení zástupci lidu projednávají zákony. Parlamentní debata vyžaduje elementární respekt mezi členy parlamentu, kteří by se tak mezi sebou neměli verbálně ani fyzicky napadat. Společnost tedy od svých poslanců a senátorů předpokládá nejen na půdě parlamentu dodržení základů slušného chování a celkově způsoby vystupování, které jsou obecně považovány za standardní. I přes to ovšem dochází v zahraničí, ale i v českém parlamentu k situacím, kdy některý z poslanců urazí slovně či jiným chováním svého kolegu. V některých extrémních případech dokonce použijí fyzické násilí, což je obvykle v rozporu se zákony.

Cílem práce je pomocí reálných případů z českého prostředí lépe porozumět tématu urážek a násilí v českém parlamentu. Z těchto důvodů jsou stanoveny následující výzkumné otázky:

- 1) Jakými výroky či chováním se poslanci a senátoři dopouštějí urážky na půdě parlamentu?*
- 2) Za jakých podmínek dochází k použití urážky v parlamentu?*
- 3) Jaká je reakce mandátového a imunitního výboru na násilné incidenty?*

Rámcem obsahové analýzy, která se zaměřuje na případy veřejných urážek a násilí v českém parlamentu, jsou funkční období obou komor. U Poslanecké sněmovny je analyzováno čtvrté až osmé funkční období, tedy doba od června 2006 do října 2021. V kontextu Senátu je výzkum vymezen šestým až třináctým volebním obdobím mezi říjnem 2006 až zářím 2022. Rozdílně dlouhé časové úseky, kterým se obsahová analýza věnuje, jsou způsobeny rozdílnou délkou funkčních období obou komor. Pokud by se však výzkum nezabýval vytyčeným tématem v rozsahu kompletních volebních období, mohlo by dojít k neúplným výsledkům.

Strukturu práce je možné rozdělit do dvou základních částí. V úvodním teoretickém segmentu jsou čtenáři obecně představeny oba zkoumané jevy a jejich kontext v českém parlamentním prostředí. Výzkumná část se věnuje obsahové analýze, její metodologii a zjištěným výsledkům. Následně se práce věnuje rozboru zjištěných skutečností v souvislosti s výzkumnými otázkami.

Výzkum je založen na metodě obsahové analýzy využívající dva odlišné datasey. Konceptualizováním obou zkoumaných jevů je tak umožněno nalezení jednotlivých incidentů v rámci vymezeného období. Zdrojem pro dataset jsou v prvním případě dokumenty parlamentních výborů, do jejichž gesce zkoumaná problematika patří. Zatímco první dataset je založen na primárním zdroji informací, druhý se skládá ze zpráv České tiskové kanceláře, tedy národní tiskové agentury, která případné incidenty mediálně pokrývá. Důvodem pro použití dvou odlišných datasetů je snaha o minimalizaci rizika vynechání některého z incidentů v rámci analýzy.

Česká parlamentní kultura – soubor pravidel, zvyklostí, mravů a způsobů chování typický pro Parlament České republiky – je spíše na okraji zájmu výzkumníků. Mezi jedny z mála odborníků, kteří se této problematice věnují, patří právní teoretik Jan Wintř. V knihách *Česká parlamentní kultura* a *Proměny parlamentní kultury* rozebírá vývoj, charakter a slabé stránky české parlamentní kultury. Tématem se ve svých textech či vystoupeních také okrajově zabýval politik a odborník na teorii státu a práva Zdeněk Jičínský, jehož výstupy jsou dostupné například ve sborníku *Ústava České republiky v politické praxi. Výběr článků a parlamentních vystoupení z let 1996–2006*.

Problematika urážek a násilí v parlamentu logicky spadá pod parlamentní kulturu, nicméně zmiňovaní autoři se této záležitosti nevěnují buď vůbec, nebo pouze v minimální míře. Naopak v zahraničí se tématu urážek věnuje mimo jiné Cornelia Ilie například v knize

Language and Ideology: Volume 2: descriptive cognitive approaches nebo v textu *Insulting as (un)parliamentary practice in the British and Swedish parliaments*. Dalšími autory, které lze v souvislosti s výzkumem zmíněné problematiky také uvést, jsou Annemarie Walter (*Political Incivility in the Parliamentary, Electoral and Media Arena*) nebo dvojice Olivier Costa a Olivier Rozenberg (*Insults in the European Parliament: Between Self-Rationalisation and Intercultural Turbulence*). Podobně svoji pozornost zahraniční odborníci věnují i tématu násilí v parlamentu, např. dvojice Moritz Schmoll a Wang Leung Ting (*Explaining Physical Violence in Parliaments*), Ioulia Shukan (*Intentional disruptions and violence in Ukraine's Supreme Rada: political competition, order, and disorder in a post-Soviet chamber*) nebo Christopher Gandrud (*Two sword lengths apart*). Záměrem diplomové práce je tudíž vyplnit pomyslné slepé místo ve zkoumání české parlamentní kultury.

1. Urážky a násilí na půdě parlamentu

Urážky ani násilí nejsou standardním projevem volených zástupců, a přesto se oba fenomény objevují na půdě parlamentů po celém světě. Ve vyspělých západních demokraciích k násilnostem na schůzích nedochází, nicméně i kolébky demokracie jako jsou Spojené státy americké nebo Velká Británie mají ve své již vzdálené parlamentní historii momenty, při kterých byla v jednacích sálech použita mezi volenými zástupci lidu fyzická síla.

Parlamentní pravidla obvykle pod různými sankcemi zakazují urážky na adresu politických oponentů, a i přesto některým členům parlamentů stojí za to riskovat trest od vedení instituce. Zmíněné chování má za cíl: (1) umlčet, ztrapnit a zesměšnit politické protivníky, (2) zpochybnit autoritu a institucionální roli politických protivníků, (3) obnovit politickou rovnováhu moci a posílit soudržnost skupiny. Urážky jsou často cíleny na fyzické postižení, nízkou intelektuální kapacitu a morální nedostatky. Autor urážek nemusí cílit pouze na oběť, ale i na politickou stranu či dokonce politický směr, který poslanec zastupuje. Zásadní pro vnímání vážnosti urážky je často reakce okolí. Invektivy ovšem mohou sloužit také pro potvrzení reprezentativnosti parlamentu. Nemusí tak v něm probíhat pouze nudné oficiální schvalování předem připravených dohod, ale obsahuje i emoční náboj, který přitáhne pozornost médií, resp. občanů. Debata by v parlamentech měla být založena na názorech a jejich výměně, nicméně je nutné připustit i určitou míru verbálních přešlapů, které mohou být odrazem politických názorů, kvůli kterým byli poslanci zvoleni. (Costa a Rozenberg, 2023; Ilie, 2001, s. 256–261)

Široce známou se stala urážka z února 2010 europoslance Nigela Farage, podle kterého měl tehdejší předseda Evropské rady Herman Van Rompuy „charisma mokrého hadru“ a „vzezření nižšího bankovního úředníka“. Farage, který byl známý kritikou EU, nevhodným způsobem upozorňoval, že do jedné z nejdůležitějších pozic Evropské unie byl vybrán na evropské úrovni relativně neznámý politik, který se však do úřadu nedostal skrze volby. Britský politik se za své výroky odmítl omluvit a předseda Evropského parlamentu ho potrestal pokutou ve výši téměř 3 tisíc eur. (Euractiv, 2010; The Guardian, 2010)

Bylo by celkem logické domnívat se, že příčinou násilí v parlamentu, může být krátká historie demokratického parlamentarismu. Na příkladu Ukrajiny je však možné vidět, že důvody mohou být i jiného charakteru. Do roku 2000 se v ukrajinském parlamentu fyzické násilí vyskytovalo zřídka. Už série opozičních protestů ze začátku tisíciletí proti režimu prezidenta Kučmy ovšem přinesla na půdu Nejvyšší rady praktiky z pouličních demonstrací

jako například blokády veřejných budov nebo použití megafonů či bannerů. Zásadním milníkem však byla až Oranžová revoluce v roce 2004, po které se k vládě dostaly dosavadní opoziční strany. Výměna garnitur a prohloubení příkopu mezi oběma tábory přineslo výrazně častější přítomnost násilností v parlamentu. Podle Shukan je právě jedním z důvodů fyzického násilí v parlamentu zvýšené napětí mezi vládní většinou a opozicí. Druhá příčina je pak přítomnost některých poslanců, kteří mají fyzické predispozice pro šarvátky. Politické strany je vzhledem k parlamentní praxi cíleně rekrutovali z řad bývalých sportovců, policistů nebo vojáků. Smyslem použití násilí může být buď snaha o blokování parlamentních procedur, stejně tak i příležitost pro komunikaci se svými voliči. K fyzickému násilí má důvod přistoupit jak menšina, aby zabránila legislativním krokům většiny, ale i většina k tomu, že zabrání menšině provést úkony, které by ohrozily její kontrolu nad legislativním procesem. Ovšem násilnosti také mají svoji cenu v podobě dopadu na reputaci a zdraví poslanců nebo skutečnost, že aktérům incidentu můžou hrozit právní konsekvence. (Gandrud, 2016; Shukan, 2013)

Vedle Ukrajiny jsou parlamentními rvačkami proslulí zákonodárci na Tchaj-wanu, kde mimo úderů pěstmi po sobě házeli i zvířecí vnitřnosti. V Jižní Koreji vůči sobě poslanci použili protipožární vybavení budovy včetně hasičských přístrojů a sekery. Hromadné parlamentní šarvátky se rovněž nevyhnuly ani Arménii nebo Turecku. Rovněž řada afrických států nezůstala ušetřena užití fyzické síly mezi členy parlamentu. Nakonec i na Slovensku došlo k potyčce u řečnického pultíku. I když tento výčet není zdaleka kompletní, snaží se demonstrovat geografickou rozšířenost násilí na půdě parlamentu. Podle Schmolla a Tinga (2023), kteří zkoumali násilnosti v parlamentu na základě datasetu s incidenty v desítkách státech po celém světě, je násilí předurčeno úrovní demokracie a složením parlamentu. K fyzickému násilí nejpravděpodobněji dochází v hybridních režimech a v těch, které nejsou ani plnou demokracií, ale ani autoritářským režimem. Šance na potyčky se rovněž zvyšují s větší fragmentací parlamentu. (Blesk, 2008; Echo24, 2021; iDNES, 2022; Jíchová, 2018; Stein, 2021)

2. Urážky a násilí v českých parlamentních dějinách

Ani českému parlamentnímu prostředí nejsou urážky či fyzické násilí cizí. A naopak by se dalo říci, že jsou do určité míry nedílnou součástí českého parlamentarismu již od jeho moderních počátků v 19. století. Příklady můžeme nalézt jak v rakousko-uherské Říšské radě, tak i v prvorepublikovém Národním shromáždění. Ani současný český parlament není těchto jevů zcela ušetřen. Za odchylku by se dalo považovat období komunistické diktatury, kdy měla z určitých důvodů parlamentní diskuse přece jenom klidnější charakter.

Známou se stala série rvaček poslanců Říšské rady, do kterých se zapojili i čeští zástupci, ohledně tzv. Badeniho jazykových nařízení, které byly v mnohonárodnostním státě sporným tématem. Poslanci se 24. listopadu 1897 uráželi, strkali, bili pěstmi, rvali si vlasy či se škrtili. Někteří zákonodárci blokovali místo předsedajícího nebo odcizovali jeho vybavení. Jeden z členů parlamentu dokonce vytáhl v sebeobraně nůž, který mu však byl vytrhnut z rukou a při jeho odhození byl další z poslanců zraněn. Násilné obstrukce se opakovaly i v následujících dnech, při nichž poslanci nešetřili urážkami na své oponenty a nebáli se ani demolovat vybavení jednacího sálu. Poslanec Wolf se na jednání pokusil dostat za pomoci falešného plnovousu i přes to, že byl ze schůze vyloučen. Následně tloukl holí policisty, kteří ho odváděli, za což byl zatčen pro zločin veřejného násilí. Série incidentů, která se posléze přelila i do ulic Vídně, nakonec vyústila v demisi předsedy vlády Badeniho. (Právo lidu, 1897a, 1897b, 1897c)

O moc klidnější situace nebyla ani v českém zemském sněmu. Například 15. října 1908 se na schůzi porvali čeští a němečtí poslanci. Bitce předcházela vzrušená atmosféra, ve které nebyla nouze o urážky a vulgaritu. Spor posléze eskaloval do fyzického násilí. Němečtí poslanci ze zadních lavic proti svým oponentům házeli kalamáře. Rvačka trvala více jak 15 minut a v jejím průběhu maršálek sněmu ukončil schůzi. Neklid se poté přesunul z jednací síně do kuloárů. Důsledkem násilností na zasedání sněmu bylo jeho odročení vládou ve Vídni až do září dalšího roku. (Venkov, 1908)

I přes snahu Československé republiky se vymezit proti tradicím Rakouska-Uherska nebyla parlamentní kultura nově vzniklého státu od svého předchůdce příliš vzdálená. Pokřikování urážek a vulgarit bylo rozšířenou praktikou například zástupců komunistické strany, nicméně nebyli zdaleka jediní. Na příval sprostých slov zareagovalo předsednictvo sněmovny vyškrtáváním vulgarit z oficiálního stenozáznamu. V některých případech byli poslanci za urážky potrestáni důtkou. František Ostrý z Živnostenské strany byl potrestán, když na

adresu svého národně socialistického kolegy pronesl, že je „holomkem, ničemou a cynickým hulvátém“. Stejně jako v dobách Říšské rady nebylo členům Národního shromáždění cizí ani demolování vybavení jednacího sálu. Jedna z nejprudších bouří proběhla při projednávání vládního návrhu zákonů o clech a platech duchovních, kdy se poslanci z levicových stran pokoušeli paralyzovat jednání. Komunist Jan Harus se snažil doplivnout na předsednický stůl či házel na předsedu Sněmovny Malypetra spisy, jeho stranický kolega Emanuel Šafranko vytrhl Malypetrovi zvonec z ruky a další z komunistů Kreibich tlučením rozbil ministerskou lavici. Situace se opakovala i o dva dny později, kdy například Kreibich za pomoci národní socialistky Zemínové škrtil lidovce Noska. Násilnosti na půdě parlamentu měly soudní dohru, kdy bylo ke stíhání vydáno 5 poslanců, z toho tři dostali nepodmíněné tresty odnětí svobody, ovšem po odvolání byli částečně amnestováni. Nestandardním incidentem byl také čin německého poslance Aloise Baerana, který v lednu 1922 hodil k předsednickému stolku smrdutou bombu. (Bobíková, 2018; Národní shromáždění československé, 1922)

Komunistická diktatura přinesla do české parlamentní kultury na jedné straně období bez verbálních i fyzických roztržek v jednacích sálech, avšak za cenu ztráty reálného vlivu zákonodárců na chod státu, kdy tuto roli převzaly orgány komunistické strany. I vzhledem k velmi omezené stranické soutěži fungoval parlament zejména jako legitimizační prvek nedemokratického režimu. (Motýl, 2021)

Sametová revoluce znamenala nejen obnovení demokracie, ale i návrat emotivních situací a střetů do českého parlamentu. Jednací sál se tak opět stal dějištěm, na kterém zaznívaly urážky či vulgarity. Avšak oproti rakousko-uherským a prvorepublikovým předchůdcům zde až na vzácné výjimky nedochází k fyzickému násilí. Trochu paradoxně se tak staly dveře toalety místem jednoho z mála incidentů, kdy došlo na půdě českého parlamentu k fyzickému střetu. Právě tam totiž mělo při volbě prezidenta v lednu 1993 dojít ke konfrontaci mezi poslancem ODS Tomášem Fejfarem a prezidentským kandidátem Miroslavem Sládkem. Ten byl v 90. letech častým původcem nepřístojného chování v Poslanecké sněmovně, za což byl i potrestán mandátovým a imunitním výborem. V průběhu let ovšem nebyl jediný, kdo se dopustil urážky na půdě parlamentu, přičemž nevhodné chování se nevyhýbalo ani nejvyšším ústavním činitelům. Například vulgární gesto vztyčeného prostředníčku před zákonodárci učinil jak premiér a ministr financí, tak i předseda Sněmovny. Pokuta neminula ani poslance ČSSD, který ve svém projevu pronesl

k eventualitě nočního jednání, že v nočních hodinách pracují pouze „kurvy a zloději“. V nedávné době navázal na tradici z dob Rakouska-Uherska poslanec Lubomír Volný, když se snažil okupovat místo předsedajícího a své kolegy i fyzicky napadl. (Adamičková a Königová, 2010; Český rozhlas, 2021; Motýl, 2021; Novinky, 2020; Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2011b)

Stejně jako v minulosti i dnes chrání jednání parlamentu proti nevhodnému chování jednacím řád. Poslanec má z pohledu trestního práva v projevu učiněném na plénu či v orgánech parlamentní komory téměř absolutní svobodu, ovšem s výjimkou projevu, pro který by mohl být trestně stíhán. Rovněž jednací řád zakazuje urážet člena parlamentu, ústavního soudce nebo jinou osobu, která má oprávnění zúčastnit se schůze. Pokud tak poslanec učiní, může na něj dotčená osoba podat návrh na disciplinární řízení mandátovému a imunitnímu výboru. V případě projevu, který by splňoval znaky trestného činu, zahájí výbor řízení na svůj podnět nebo na návrh předsedy komory. V rámci něho výbor záležitost prošetří a rozhodne o případném trestu. Poslanec, proti kterému je vedeno disciplinární řízení, má právo se na jednání výboru vyjádřit a eventuálně se odvolat proti jeho rozhodnutí k Poslanecké sněmovně. Ta rozhodnutí výboru buď potvrdí nebo zruší. Indemnita ovšem poslance nechrání před občanskoprávní žalobou. Poslanec může být také za nepřístojné chování vykázán z jednacího sálu nejdéle však do konce jednacího dne. Za jiné nevhodné jednání na půdě parlamentu, které by mohlo být považováno za trestný čin, chrání poslance imunita. Stejná pravidla platí i pro senátory. (Ústavní zákon č. 1/1993 Sb.; Zákon č. 90/1995 Sb.; Zákon č. 107/1999 Sb.)

3. Metodologie výzkumu

Oba zkoumané jevy se běžně vyskytují v rámci lidské společnosti, a tedy logicky obsahují množství podkategorií, které se však na půdě parlamentu nemusí nutně vyskytovat. V případě urážek se práce zaměřuje, jak na záměrné, tak i na ty nezáměrné. Lze totiž předpokládat, že pronesený výrok mohl mít, aniž by to jeho autor zamýšlel, potenciál někoho urazit. Analýza se rovněž neomezuje pouze na mluvené slovo, ale také na nonverbální komunikaci, jako jsou například gesta. Ovšem i násilí zahrnuje širokou paletu podob, přičemž ne všem se tato práce věnuje.

Analytická část práce se dominantně zaměřuje na klasickou podobu násilí, tedy na situace, ve kterých bude použito fyzické síly pro dosažení svých cílů. Částečně se charakteristika fyzické agrese prolíná s dalším typem násilí – sexuálním. To se stává spolu s psychickým násilím tématem zejména v poslední době. V českých reáliích k tomu výrazně přispěla kauza poslance Dominika Feriho, který byl obviněn a později souzen za znásilnění a pokus o něj, jenž se stal podle obžaloby v kuchyňce Poslanecké sněmovny. Svědkyně, která byla u Feriho na stáži, také před soudem mluvila o nevhodném chování ze strany poslance. (Vlčková, 2023)

Výzkum na téma sexuálního násilí na půdě parlamentu by tak byl zcela jistě přínosem, a to nejen pro politickou vědu, ale měl by i celospolečenský přesah. Nicméně zvolená metodologie neumožňuje zmíněnou problematiku dostatečně analyzovat. Vzhledem k okolnostem, za kterých k sexuálnímu (a psychickému) násilí dochází, je lepší pro získání dat zvolit například dotazníkové šetření či formu rozhovorů se zákonodárci či zaměstnanci parlamentu.

U urážek se obsahová analýza zabývá všemi incidenty, o kterých jednal mandátový a imunitní výbor. I včetně těch, kdy výbor došel k rozhodnutí, že se případ stal za okolností mimo jeho kompetence. Naproti tomu u fyzického násilí se práce věnuje pouze incidentům, které proběhly na plénu či v orgánech českého parlamentu. Analýza je časově ohraničena pátým až osmým volebním obdobím (27. června 2006 až 20. října 2021) v případě Poslanecké sněmovny a šestým až třináctým funkčním obdobím u Senátu (29. listopadu 2006 až 12. října 2022). Uvedené časové vymezení výzkumu bylo zvoleno pro rozdílnou distribuci mandátů napříč funkčními obdobími a probíhající změny v českém stranickém systému.

3.1 Konceptualizace slov urážka a násilí

Pro potřeby práce bylo nejprve nutné definovat základní pojmy, které jsou předmětem výzkumu. Přičemž po eliminaci významů slova urážka, které nesouvisí se zaměřením práce, vyšla relativně jasná definice. Slovník spisovné češtiny vymezuje urážku jako „výrok, jednání hrubě se dotýkající něčí cti“ (Ústav pro jazyk český, c2008–2024a). Velmi podobně výraz posuzuje i Slovník spisovného jazyka českého, podle kterého je slovo urážka „výrok, jednání, čin, kt. se dotýká něčí cti“ (Ústav pro jazyk český, c2008–2024a). I přes téměř identické definice obou slovníků, byla pro tuto práci zvolena verze Slovníku spisovného jazyka českého vzhledem k částečně širšímu vymezení.

Nicméně ani po stanovení vhodné formulace urážky ji nelze jednoduše aplikovat v rámci analýzy. Pokud bychom například ve vybraném souboru vyhledávali všechna myslitelná vulgární slova či spojení, tak výsledek, který by nám vyšel, by pak v realitě nemusel odpovídat zvolené definici urážky. Použití vulgarismů v určitém kontextu nemusí nutně někoho urazit, i když se pro tento účel velmi často užívají. Rovněž by mohla nastat opačná situace, kdy vzhledem ke kontextu dané debaty mohla padnout urážka vyřčená bez použití vulgarismů. V prostředí se specifickou interní kulturou, jakou je parlament, je také představitelné, že určitým výrokiem, jednáním nebo činem bez konkrétního adresáta, se může některý z účastníků cítit uražen. V neposlední řadě by mohlo být pro analýzu problémem postihnout chování člena parlamentu, které má nonverbální charakter. Jak je možné postřehnout z již námi vybrané definice, urážka je částečně interní záležitostí každého účastníka diskuse, v našem případě člena parlamentu. Tedy v rámci analýzy by bylo relativně složité všechny urážky identifikovat. Z těchto důvodů bylo v práci operováno s případem urážky, pouze pokud se projednávala u mandátového a imunitního výboru pro uplatnění druhého odstavce paragrafu 13 resp. 14 jednacích řádů obou komor parlamentu. Uvedené odstavce říkají, že disciplinární řízení může být zahájeno proti poslancům nebo senátorům, kteří ve svém projevu na půdě parlamentu urazí poslance, senátora, ústavního soudce či jinou osobu, která má oprávnění účastnit se jednání jedné z komor parlamentu. (Zákon č. 90/1995 Sb.; Zákon č. 107/1999 Sb.)

V případě pojmu „násilí“ byla situace jednodušší. Podle Slovníku spisovné češtiny se jedná o „uplatnění (fyzické) síly, moci“ (Ústav pro jazyk český, c2008–2024b). Slovník spisovného jazyka českého vymezuje pojem opět velmi podobně, ale širěji – „uplatnění (fyzické) síly, moci, převahy k překonání někoho“ (Ústav pro jazyk český, c2008–2024b). Podobně jako

v případě urážky byla v práci využita podrobnější definice Slovníku spisovného jazyka českého. Vzhledem k vymezení pojmu nebylo nutné se spoléhat pouze na podněty pro mandátový a imunitní výbor a bylo možné do analýzy zahrnout i situace, které zmíněný výbor neprojednával.

3.2 Parametry datasetů

Pro potřeby analýzy byly ustanoveny dva datasety, jenž jsou složeny ze dvou na sobě nezávislých zdrojů z důvodu vzájemné kontroly. V prvním případě se jedná o oficiální pozvánky mandátového a imunitního výboru, které jsou veřejně dostupné na webových stránkách obou komor parlamentu. Druhým zdrojem je Infobanka České tiskové kanceláře. Jak již bylo uvedeno, použití dvou odlišných zdrojů pro vytvoření datasetu má kontrolní funkci, protože oba zdroje nemusí být zcela kompletní. Například na stránkách Poslanecké sněmovny i Senátu nejsou ve sledovaném období dostupné zcela všechny pozvánky na jednání výboru. Stejně tak redakce ČTK nemusela zpravodajsky pokrýt všechny podněty k mandátovému a imunitnímu výboru. Při využití obou datasetů byla však šance na vynechání některého z případů velmi nízká. Takto nastavený přístup se jeví jako nejlepší možný, jelikož kombinuje dva na sobě nezávislé primární zdroje informací.

Pro dataset vytvořený na základě pozvánek mandátového a imunitního výboru je nutné uvést výrazy, které se v těchto dokumentech vyskytují a zároveň potencionálně označují zkoumaný jev. Pozvánky jsou stručně psané dokumenty, které mimo jiné obsahují základní body a obsah programu. V nich bylo nutné vyhledat slovní spojení „disciplinární řízení“, u kterého musí být také doprovodné informace, že se jedná o případ urážky. Tedy buď odkaz na druhý odstavec paragrafu 13 resp. 14 jednacích řádů nebo skutečnost, že podnět podal jiný poslanec. Dokumenty pro analýzu pocházejí z pátého až osmého funkčního období Poslanecké sněmovny (2006–2021) a z šestého až třináctého funkčního období Senátu (2006–2022). Přílohy č. 1 a č. 2 obsahují v podobě tabulek počty všech pozvánek na schůze MIV a těch, které se zabývají zkoumanou problematikou, rozdělené podle funkčních období obou komor parlamentu.

V Infobance ČTK, ve zdroji podkladů pro druhý dataset, bylo nutné použít pro zúžení vyhledaných zpráv vhodné parametry. Období vyhledávání bylo omezeno na stanovená funkční období parlamentu, která jsou předmětem analýzy. Tedy konkrétně od 3. června 2006 do 20. října 2021 pro Poslaneckou sněmovnu a od 28. října 2006 do 22. září 2022 u Senátu. Následovalo omezení typu záznamu pouze na „Zprávy“. Pro nalezení zkoumaných

jevů byly vyhledány následující kombinace klíčových slov: (1) ČR, sněmovna, incident, mandátový; (2) ČR, sněmovna, urážka, mandátový; (3) ČR, sněmovna, výrok, mandátový; (4) ČR, sněmovna, potyčka; (5) ČR, sněmovna, rvačka; (6) ČR, sněmovna, vykázán; (7) ČR, senát, incident, mandátový; (8) ČR, senát, urážka, mandátový; (9) ČR, senát, výrok, mandátový; (10) ČR, senát, potyčka; (11) ČR, senát, rvačka; (12) ČR, senát, vykázán. Přičemž prvních šest kombinací bylo vyhledáno ve vymezeném období pro Poslaneckou sněmovnu, zbylé kombinace byly použity v určeném intervalu pro Senát. Nicméně ani relativně přesné vymezení vyhledávání v infobance nezaručuje, že všechny nalezené zprávy budou odpovídat tématu práce. Avšak vzhledem k maximálnímu počtu pouhých nižších stovek vyhledaných zpráv nebyl problém ručně dataset očistit od nežádoucích dokumentů. Příloha č. 3 obsahuje tabulku s počty vyhledaných zpráv podle kombinací klíčových zpráv. Použité přístupy k tvorbě datasetů umožňují efektivní vytvoření přesného výčtu všech incidentů, kterým se práce věnuje. Konkrétní případy jsou pak detailně popsány včetně reakcí a důsledků. Práce se snaží jednotlivé incidenty zasadit do kontextu tehdejší politické reality. Zdroje informací pro tuto část nejsou omezeny pouze na materiály mandátového a imunitního výboru a Infobanky ČTK, nýbrž jsou použité i další primární a sekundární zdroje.

4. Poslanecká sněmovna 2006–2010

Výsledky voleb do Poslanecké sněmovny, které se konaly 2. a 3. června 2006, přinesly pat ve vyjednávání o nové vládě. Na jedné straně „stáli“ občanští demokraté se ziskem 81 mandátů, lidovci s 13 mandáty a Strana zelených s 6 mandáty. Lídrem této koalice byl předseda ODS a kandidát na premiéra Mirek Topolánek. Na opačné straně tehdejšího politického spektra byla sociální demokracie v čele s dosluhujícím premiérem Jiřím Paroubkem, která ve volbách získala 74 poslanců. Tu doplňovala s 26 mandáty Komunistická strana Čech a Moravy. Oba tábory tak měly shodných 100 poslanců a žádná ze stran tedy nebyla schopna vytvořit většinovou vládu. (ČSÚ, [2006])

Po složitých vyjednáváních, které trvaly více jak dva měsíce, byl mimo jiné zvolen předseda Poslanecké sněmovny (sociální demokrat Miloslav Vlček). Až ustanovení vedení Sněmovny umožnilo demisi dosavadní vlády a jmenování Mirka Topolánka premiérem. Jeho prvním pokusem byla menšinová vláda ODS, která však v dolní komoře nezískala podporu a musela podat demisi. Nicméně o měsíc později prezident Klaus opět pověřil sestavením vlády předsedu ODS. Druhá vláda Mirka Topolánka složená na půdorysu koalice ODS, KDU-ČSL a SZ už v lednu 2007 důvěru získala. Povolební pat vyřešila podpora dvojice poslanců, kteří předtím odešli z klubu ČSSD. Hlasování se nezúčastnili a umožnili tak nové vládě získat důvěru v Poslanecké sněmovně. (iDNES, 2006a, 2006b; Lidovky.cz, 2006; Macková, 2007; Novinky, 2006)

Křehká vládní většina nicméně musela čelit po celou dobu úřadování pokusům o vyslovení nedůvěry. Opoziční sociální demokraté obvykle využívali tento mechanismus ve spojitosti s kritikou vládní politiky. Někdy ovšem také hlasováním reagovali na kauzy jednotlivých členů vlády. Po čtyřech neúspěšných pokusech se opozičním poslancům povedlo 24. března 2009 vyslovit nedůvěru vládě. Pád Topolánkova kabinetu vedl ke vzniku úřednické vlády Jana Fischera, která měla původně dovést zemi k předčasným volbám na podzim 2009. Tento plán však zhatil Ústavní soud, který zrušil ústavní zákon o zkrácení pátého volebního období Poslanecké sněmovny. Úřednická vláda tedy Českou republiku řídila až do voleb, které se uskutečnily v řádném termínu 28. – 29. května 2010. (ČSÚ, [2010]; Wintr, 2010, s. 101–113)

Páté funkční období Poslanecké sněmovny přineslo do té doby nebyvalou bouřlivost, která byla podle Wintra způsobena ztrátou elementárního konsenzu. Jeho absence ve spojitosti s improvizovanou parlamentní kulturou vedla k nefunkčnosti Sněmovny v druhé polovině

volebního období. Slovní přestřelky mezi jednotlivými poslanci byly rovněž častým jevem. Již úvodní volba předsedy Sněmovny nastínila průběh nastávajícího funkčního období. Poslancům se podařilo zvolit předsedu až na sedmý pokus, přičemž zvolený kandidát sociálních demokratů Miloslav Vlček měl být původně pouhým dočasným předsedou, než se vyřeší otázka vzniku vlády, nakonec však ve funkci zůstal téměř po celé volební období. Celkové situaci neprospekla ani Vlčkova nízká autorita, pramenící mimo jiné z jeho neobratného řízení schůzí. (iDNES, 2006a; Wintr, 2010, s. 98–255)

Vyrovnaný výsledek voleb se logicky promítl i do obsazení mandátového a imunitního výboru. Občanští demokraté a sociální demokraté měli ve výboru shodně pět poslanců, komunisté měli jednoho zástupce a jednoho člena měla nejdříve KDU-ČSL, později uvolněné místo po Vlastě Parkanové převzala poslankyně ze Strany zelených Olga Zubová. Post předsedy připadl ČSSD, přičemž první polovinu funkčního období vedl výbor Miloslav Kala. Po jeho odchodu z Poslanecké sněmovny vedení výboru převzala Hana Šedivá. Po ustanovení a obsazení mandátového a imunitního výboru v červnu 2006 odpovídalo rozložení sil ve výboru výsledkům voleb, avšak po odchodu Michala Pohanky z poslaneckého klubu ČSSD a jeho podpoře druhé vlády Mirka Topolánka byla v tomhle ohledu pozice ČSSD ve výboru teoreticky oslabena až do Pohankovy rezignace v prosinci 2008. (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, [2010])

4.1 Mirek Topolánek – 2. února 2007

Při projednávání bodu o kontrole usnesení Poslanecké sněmovny týkající se zprávy o průběhu likvidace Fondu dětí a mládeže z předchozího funkčního období ukázal 2. února 2007 poslancům premiér Mirek Topolánek vztyčený prostředníček, což je obecně považováno za vulgární gesto. Topolánkova chování si všiml komunistický poslanec Pavel Kováčik, který na něj upozornil ve faktické poznámce: „*Rád bych v této chvíli vašim prostřednictvím, pane předsedající, požádal pana premiéra, aby vysvětlil Poslanecké sněmovně svoje gesto, když dosedal do lavice, a které jsme mnozí viděli, to gesto bylo poměrně výmluvné - jestli platilo onomu potlesku z řad poslaneckých lavic, jestli platilo nepřítomným poslancům, jestli platilo nám všem ostatním kolegům a kolegyním.*“ [(Kováčik, 2007) in (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2007a)]. Zároveň předseda poslaneckého klubu KSČM pohrozil, že zváží, zda s kolegy na Topolánka nepodají podnět mandátovému a imunitnímu výboru o zahájení disciplinárního řízení. (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2007a)

Následně se premiér v krátkém projevu vyjádřil k inkriminovanému incidentu: „*Uvedené gesto - hluboce ho lituji - nebylo určeno vám.*“ [(Topolánek, 2007a) in (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2007a)]. Po předsedovi vlády vystoupil u řečnického pultíku ministr financí Miroslav Kalousek, který se označil za adresáta kritizovaného gesta. „*Jsem přesvědčen, že pan předseda vlády měl pravdu. Obávám se totiž, že ono gesto bylo určeno mně,*“ uvedl Topolánkův vládní kolega [(Kalousek, 2007) in (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2007a)]. Po Kalouskovi vystoupil komunistický poslanec Vladimír Koníček, při jehož projevu premiér diskutované gesto provedl. „*Já považuji vyjádření pana ministra Kalouska za řekněme dostačující vysvětlení. Víím, že se pokusil vysvětlit nevysvětlitelné, ale já tento pokus беру a nenavrhuji žádné usnesení,*“ [(Koníček, 2007) in (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2007a)] pronesl předseda kontrolního výboru Koníček, jenž si v původním projevu k projednávanému bodu stěžoval na absenci vládních lídrů. Jelikož už žádný z poslanců neměl zájem vystoupit v podrobné rozpravě, tak následně předsedající schůze Jan Kasal ukončil projednávání tohoto bodu bez jakéhokoliv návrhu usnesení. (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2007a)

Nicméně hned při projednávání dalšího bodu se k incidentu vrátila poslankyně ČSSD Hana Orgoníková. „*Poněvadž jsem viděla to gesto, ale já mu nerozumím, byť se zde hovořilo o tom, že je to gesto velice srozumitelné a výmluvné, které učinil pan předseda vlády, když vstupoval do Poslanecké sněmovny a ozval se potlesk, že konečně přichází, tak já bych byla ráda, kdyby toto gesto znovu ukázal a vysvětlil, co to znamená,*“ [(Orgoníková, 2007) in (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2007a)] požadovala poslankyně od premiéra. Její požadavek vyvolal v jednacím sále hluk a smích, nicméně byl vzápětí odmítnut předsedajícím schůze. „*Já myslím, že pan předseda vlády není povinen na tuto výzvu reagovat. Já bych mu to ani nedoporučoval,*“ [(Kasal, 2007) in (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2007a)] uvedl místopředseda Poslanecké sněmovny Jan Kasal. Rovněž vyslovil domněnku, že jednacím řád neřeší otázku gest a tudíž neví, jak by měl postupovat. Poslankyně Orgoníková se poté již ve svém vystoupení věnovala projednávanému bodu, který měla uvést z pozice členky organizačního výboru. Podle médií se měl Topolánek vyjádřit, že nonverbální komunikace s Kalouskem je soukromou záležitostí. (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2007a)

K incidentu se v následujícím týdnu ještě v interpelaci vrátila sociální demokratka Vlasta Bohdalová. Po premiérovi rovněž žádala vysvětlení jeho gesta, které ji „jako ženu“

pohoršilo. Topolánek v reakci nejdříve zkritizoval chování její a další poslankyně ČSSD. Poté však vysvětlil kritizované gesto jako: „*Kalousku, jsi jednička!*“ [(Topolánek, 2007b) in (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2007b)], čímž rozesmál přítomné poslance, včetně interpelující Bohdalové. (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2007b)

Nakonec však i přes vyjádření, že záležitost bere za vyřízenou, podal poslanec Koniček podnět mandátovému a imunitnímu výboru k zahájení disciplinárního řízení. Z jeho odůvodnění citoval novinářům předseda výboru Kala: „*Toto gesto udělal poslanec Topolánek za mými zády, směrem ke mně ... cítím se tímto projevem uražen ... a žádám ..., aby bylo vedeno disciplinární řízení.*“ [(Kala, 2007) in (ČTK, 2007a)]. Premiér se znovu bránil ujištěním, že gesto nebylo směřováno opozici, nýbrž ministru financí Miroslavu Kalouskovi. (ČTK, 2007a; Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2007c)

Členové mandátového a imunitního výboru se sešli 22. února na schůzi výboru. Topolánkovi hrozila podle jednacího řádu pokuta do výše jednoho platu nebo také omluva, kterou však již vyslovil. Nicméně nakonec mandátový a imunitní výbor disciplinární jednání nezahájil, avšak konstatoval, že gesto bylo nevhodné a nepřípustné. Ve zprávě ČTK je odkazováno na vyjádření členky výboru Hany Šedivé z ČSSD, podle které vládní zástupci a „přeběhlík“ Michal Pohanka nepodpořili návrh na zahájení řízení. Vládní poslanec a člen výboru Marek Benda řekl serveru iDnes, že pro zahájení řízení bylo pouze pět členů výboru. Podle předsedy výboru Kaly, požádal rovněž výbor vedení sněmovny a klubů, aby se zaobíralo chováním poslanců na schůzích. To potvrdila i členka výboru Eva Dundáčková z ODS s tím, že ve výboru očekávají řešení situace, které vzejde z poslaneckých klubů. (ČTK, 2007b; iDNES, 2007a; Zemanová, 2007)

4.2 David Rath – 13. března 2007

Důležitým momentem v kampani před volbami v roce 2006 bylo zveřejnění tzv. Kubiceho zprávy, názvem odkazující na tehdejšího ředitele policejního Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu Jana Kubiceho. Tajná zpráva, kterou předal šéf protimafiánského oddělení členům bezpečnostního výboru Poslanecké sněmovny čtyři dny před volbami, obsahovala informace o prorůstání organizovaného zločinu do státní správy. V materiálu byli rovněž zmíněni někteří představitelé tehdejší vládní ČSSD, včetně premiéra a volebního lídra Jiřího Paroubka, v souvislosti s organizovaným zločinem. Zpráva téměř okamžitě unikla do médií, na čemž měl podíl místopředseda ODS Ivan Langer, který za to později

dostal pokutu od Národního bezpečnostního úřadu. Sociální demokracie Kubiceho zprávu vnímala jako pokus o ovlivnění voleb a bránila se proti ní dokonce i soudní cestou. (ČTK, 2006; Kmenta, 2006; Lehovcová Suchá, 2009; Perknerová, 2007)

Na schůzi 13. března 2007 navrhl poslanec ČSSD Jeroným Tejc bod s názvem „Zřízení vyšetřovací komise k činnosti specializovaných útvarů policie“ na program jednání. Návrh zdůvodnil podezřením, že Kubiceho zpráva vznikla a byla distribuována za účelem ovlivnění voleb, což Tejc dokládal průzkumem veřejného mínění agentury STEM, z kterého vyplývá, že při rozhodování dokument ovlivnil 26 procent voličů. Sociální demokraté žádali o zřízení komise, která by vyšetřovala mimo jiné vznik a šíření materiálu. Rovněž Tejc ve svém projevu kritizoval již v té době ministra vnitra Langeru, který podle něj měl ovlivňovat výsledek šetření policejní inspekce. Ta se zabývala únikem samotné zprávy. (Bek, 2006; Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2007d)

Po Tejcovi vystoupil jeho stranický kolega David Rath, který navrhl totožný bod programu, tedy zřízení vyšetřovací komise k roli Ivana Langeru ve vzniku a úniku Kubiceho zprávy, avšak s poněkud ostřejším názvem – Langergate. Ve svém následném projevu nejdříve kritizoval předsedu bezpečnostního výboru Jana Vidíma z ODS a, jak z názvu vyplývá, ministra Langeru. Vidíma nařkl, že byl v opakovaném telefonickém kontaktu s policisty, kteří dokument vytvořili. (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2007d)

Poté Rath zmiňoval ve své řeči roli Langeru v úniku Kubiceho zprávy a v následném šetření jeho a dalších osob v této kauze inspekcí ministra vnitra. *„Dále se komise musí ptát na roli pana Langeru v ovlivňování vyšetřování inspekce a jeho zasahování do tohoto vyšetřování, přímého zasahování. Přitom inspekce šetřila jeho jako podezřelého,“* [(Rath, 2007) in (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2007d)] obvinil Rath ministra vnitra. Vládní ODS, resp. nejmenované představitele strany, nařkl z přípravy kompromitujícího materiálu ve spolupráci s policisty. *„A následně, aby celý tento opus dostal to vyvrcholení, tak nutno říci, že pan ministr Langer ze své pozice ministra vnitra pěkně zametl po sobě možná stopy. Z pozice ministra vnitra. Čili leckomu toto chování může připadat jako svého druhu organizovaný zločin. Tedy v České republice je ministr, který možná organizoval a je hlavou organizovaného zločinu,“* [(Rath, 2007) in (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2007d)] uzavřel svoji řeč Rath. Na Ratha nepřímou reagoval premiér Topolánek, který předsedovi sociální demokracie Paroubkovi vyčetl jeho podíl na angažmá Davida Ratha v Poslanecké sněmovně. Bývalý předseda vlády a lídr ČSSD Topolánkovu výtku

odmítl a naopak požadoval, aby premiér předložil důkazy o spojení sociální demokracie s organizovaným zločinem, které Topolánek v minulosti použil. Následně po několika desítkách minut byly jak Tejcův, tak i Rathův návrh na zřízení komise pro vyšetření okolností Kubiceho zprávy zamítnuty. (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2007d)

Langer podal 24. dubna žádost mandátovému a imunitnímu výboru o zahájení disciplinárního řízení s Davidem Rathem za jeho výroky o zasahování do vyšetřování inspekce, kterými zdůvodňoval vznik sněmovní vyšetřovací komise. Ministr vnitra považoval Rathovy výroky o něm za „naprosto nehoráznou pomluvu a lež“. Naopak Rath bral žádost k výboru za způsob zastrašování jeho osoby. Mandátový a imunitní výbor na svém zasedání 2. května nakonec rozhodl, že disciplinární řízení s Rathem nezahájí. Podle předsedy výboru Kaly by zahájení řízení znamenalo zkoumání celého případu Kubiceho zprávy, aby mohl výbor posoudit pravdivost Rathova výroku, na což výbor nemá možnosti. Podle informací ČTK hlasovali pro Langerův podnět pouze koaliční poslanci, tedy pro zahájení řízení nebyla většina členů výboru. „*Znamená to, že si poslanci mohou říkat bez trestu co chtějí. Myslím si, že Rathův výrok byl za hranicí vkusu,*“ [(Benda, 2007) in (iDNES, 2007b)] komentoval výsledek jednání člen mandátového a imunitního výboru Marek Benda z ODS. Langer, který se stejně jako Rath dostavil na jednání výboru, považoval za zklamání, že na výboru nemohl vystoupit. „*Je to podle mě špatný vzkaz do Poslanecké sněmovny, která je plná vzájemných výpadů a urážek,*“ [(Langer, 2007) in (ČTK, 2007c)] řekl novinářům ministr vnitra. (ČTK, 2007c; iDNES, 2007b; Novinky, 2007)

4.3 Mirek Topolánek – 26. dubna 2007

Premiér Mirek Topolánek čelil nedlouho po kauze vztyčeného prostředníčku dalšímu incidentu na půdě Poslanecké sněmovny a to, když označil projev interpelující Kateřiny Konečné z KSČM za blábolení. Komunistická poslankyně se premiéra dotazovala 26. dubna 2007 v rámci pravidelných interpelací na postoj vlády k neonacistickým silám v Lotyšsku a Estonsku ve spojitosti se vzpomínkovými akcemi na lotyšské a estonské příslušníky SS. Konečná nebyla spokojená s původní odpovědí Topolánka na její písemnou interpelaci, a tak se ho doptávala na jednání. Diskuse byla založena ve velké míře na interpretaci historických reálií ve spojitosti s nacistickou a komunistickou okupací pobaltských zemí, Topolánek ovšem jednu z reakcí uvedl následovně: „*Já by chtěl říci, že i to, co tady říkala paní kolegyně Konečná, je demokracie. Musíme poslouchat i takové bláboly, jako přednesla právě před chvílí.*“ [(Topolánek, 2007c) in (Poslanecká sněmovna

Parlamentu České republiky, 2007e)]. Okamžitě po premiérově vystoupení si vzal slovo předseda poslaneckého klubu KSČM Pavel Kováčik a vyzval Topolánka, aby se pokusil za svá slova Konečné omluvit. (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2007e)

Konečná se ihned ve stejný den, co se incident udál, vyjádřila na tiskové konferenci, že bude po Topolánkovi žádat omluvu i za české oběti jednotek SS, které zmiňovala ve svém projevu při interpelaci. „*Když jsem mluvila o těchto českých obětech, tak mi premiér Topolánek odpověděl, protože i to je demokracie, protože musíme poslouchat i takové bláboly, které jsem přednesla,*“ [(Konečná, 2007) in (Deník, 2007)] parafrázovala Konečná premiéra. Topolánek si za svými slovy stál i následující den a Konečné vyčetl jednostranný pohled na estonské a lotyšské dějiny. I přes výzvy komunistických poslanců se odmítl omluvit. Podnět Konečné projednával mandátový a imunitní výbor na stejné schůzi jako stížnost Ivana Langera na Davida Ratha za jeho výroky ve spojitosti s Kubiceho zprávou. A právě spor mezi ministrem vnitra Langerem a opozičním Rathem do jisté míry zastínil incident mezi premiérem a komunistickou poslankyní. Disciplinární řízení nakonec výbor nezahlásil, jelikož podle informací ČTK byl pro pouze zástupce KSČM. (ČTK, 2007c; Deník, 2007; Právo, 2007)

4.4 David Rath – 4. června 2008

Návrh zákona zakazujícího privatizaci nemocnic přinesl 4. června 2008 vyostřenou debatu, kdy navrhovatel David Rath (ČSSD) nařkl ministra zdravotnictví Tomáše Julínka (ODS) z korupce. „*Pane ministře, řekněte, kolik vám platí farmaceutické firmy. Kolik vám letos zaplatily? Řekněte, kolik milionů jste dostal a jak rozhodujete o jejich preparátech? To teď tady řekněte, jaké podle mne úplatky od nich dostáváte. Vy jste normální podle mého soudu korupčník. Dostáváte úplatky od farmaceutických firem,*“ [(Rath, 2008) in (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2008)] pronesl za řečnickým pultíkem Rath. Proti jeho slovům se vymezil jak předsedající Jan Kasal, který volal Ratha k pořádku za jeho vyjádření, jelikož podle něj „přesáhlo míru, která je v této Sněmovně obvyklá“. (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2008)

„*Vážený pane místopředsedo, dámy a pánové, samozřejmě je téměř zbytečné, a neděláme to také, reagovat na pana poslance Ratha, já jen oznamuji vám ostatním, že nepochybně jeho urážlivé výroky, které by jinak mohly být, nebyly-li by proneseny na této půdě, trestně stíhané. A z tohoto důvodu já nepochybně, náš poslanecký klub ODS podá návrh na disciplinární řízení mandátovému a imunitnímu výboru na pana poslance Ratha,*“ [(Tluchoř, 2008) in

(Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2008)] reagoval na obvinění stranického kolegy Petr Tluchoř. Rath kontroval podobně jako v předchozím případě, že podání podnětu k mandátovému a imunitnímu výboru považuje za zastrašování. „*Dámy a pánové, ODS je podle mého soudu nedemokratická totalitní strana, která se snaží zastrašovat lidi, a kdybyste mohli, tak nás i pozavíráte. Styďte se!*“ [(Rath, 2008) in (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2008)] vymezil se vůči vládní straně bývalý ministr zdravotnictví. Slovní přestřelku nakonec ukončil komunistický návrh na přestávku z úst předsedy klubu Pavla Kováčika. Rath následně na tiskové konferenci rozdál kopie výroční zprávy občanského sdružení Reforma zdravotnictví. Dokumenty prezentoval jako důkazy korupce, jelikož spolek, ve kterém působí Julínek, dostává dary od farmaceutických firem. Podle něj by se záležitostí měla zabývat i policie, nicméně Rath uvedl, že on sám trestní oznámení podávat nebude. (Novinky, 2008; Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2008)

„*Já říkám, že mě napadl nehorázným způsobem, už kvůli tomu byl žalován několikrát, a ať to vykládá disciplinární komisi. Moje svědomí je nepochybně čisté, a on je sprosták,*“ [(Julínek, 2008) in (Táborská a Malá, 2008)] reagoval samotný Julínek na celý incident. Mandátový a imunitní výbor zahájil 25. června 2008 na podnět Tomáše Julínka disciplinární řízení s Davidem Rathem. Nakonec však Ratha nepotrestali, jelikož pro bylo pouze pět členů výboru, zatímco dalších pět členů se vyjádřilo proti. Zajímavá však byla neúčast dvou zbývajících členů, nezařazeného Michala Pohanky a Olgy Zubové ze Strany zelených. Předseda výboru Miloslav Kala vyřkl v médiích domněnku, že zmiňovaní členové absentovali účelově. Internetový deník Aktuálně.cz v této souvislosti připomněl, že Pohanka sice opustil poslanecký klub ČSSD, ale jeho vazby na sociální demokraty přetrvaly. Naopak Zubová byla považována za rebelku ve vládním táboře a spolu se stranickou kolegyní hrozila odchodem z poslaneckého klubu Strany zelených. (ČTK, 2008; iDNES, 2008; Macková a Pavec, 2008)

4.5 Shrnutí pátého funkčního období

Všechny incidenty v pátém funkčním byly způsobeny pouze dvěma politiky, které lze považovat za jedny z nejviditelnějších tváří svých stran. Současně však byli Topolánek i Rath známí pro jejich styl komunikace. Formální i neformální vystupování premiéra Topolánka relativně často obsahovala ostré či vulgární vyjádření. Stejně tak Rath, který pronášel ostré a konfrontační projevy nejen v Poslanecké sněmovně, tentokrát však nařkl

představitele vládní strany z vážných morálních i právních prohřešků. Zásadní v tomto období však byla jednání mandátového a imunitního, který ve třech případech z důvodu patové situace v rozložení sil ve výboru nepotrestal premiéra, ani čelního představitele opozice. Toto rozhodnutí pravděpodobně přispělo k legitimizaci urážek v parlamentu, a to jak v rámci Poslanecké sněmovny, tak i do jisté míry u veřejnosti.

5. Poslanecká sněmovna 2010–2013

Volby v květnu 2010, které se nakonec po zásahu Ústavního soudu konaly v řádném termínu, přinesly porážku ČSSD, i když paradoxně získali sociální demokraté nejvíce mandátů (56). Naopak druhá ODS s historicky nejhorším výsledkem (53 mandátů) se prakticky stala vítězem voleb. Spolu s dvěma novými parlamentními stranami TOP 09 (41 mandátů) a Věci veřejné (24 mandátů) utvořila vládní koalici, která měla pohodlnou většinu 118 hlasů. Čtveřici stran ve Sněmovně doplňovala KSČM, která měla 26 poslanců. Novým premiérem se stal předseda ODS Petr Nečas, jehož vládu jmenoval 13. července 2010 prezident Václav Klaus. Nový kabinet poté o necelý měsíc později dostal relativně bez problémů důvěru Poslanecké sněmovny. U sociálních demokratů naopak po volbách došlo k personální změně v čele strany, Jiřího Paroubka nahradil dosavadní místopředseda Bohuslav Sobotka. (ČSÚ, [2010]; iDNES, 2011; Kopecký, 2010; Maňour, Malá, Pfeifferová a Kottová, 2010)

Nečasova vláda si ve svém programovém prohlášení kladla za cíl mimo jiné zlepšit stav veřejných financí nebo reformu důchodové systému. Také se jí podařilo úspěšně dotáhnout tzv. církevní restituce. Nejen kvůli těmto krokům však byla vládní koalice často ve střetu s opozicí. Nicméně Nečasově kabinetu se nevyhýbaly ani vnitřní spory a krize, a to zejména v souvislosti s nejmenší koaliční stranou Věci veřejné. Zásadní kauzy se převážně týkaly faktického lídra VV Víta Bárty, což vedlo k jeho odchodu z pozice ministra dopravy. V důsledků vnitrostranických problémů se strana rozštěpila a pod vedením dosavadní místopředsedkyně a členky vlády Karolíny Peake vznikla nejdříve nová platforma a poté strana LIDEM, která byla složena z několika bývalých poslanců a ministrů Věcí veřejných. ODS vypověděla koaliční spolupráci s VV a jejich místo zaplnila strana LIDEM. Přesto i nadále nebyla koaliční spolupráce bezproblémová. (ČTK, 2011a; ČT24, 2012a; Hospodářské noviny, 2012a; Lidovky.cz, 2012a, 2012b; Maňour, Malá, Pfeifferová a Kottová, 2010; Sedláčková a Winklerová, 2012; Wirmitzer, 2012)

Nakonec však k pádu vlády vedla až krize kolem samotného premiéra Petra Nečase. Na Úřadu vlády a dalších místech provedla policie v červnu 2013 rozsáhlý zásah, přičemž ústřední postavou případu byla vedoucí sekretariátu premiéra a jeho milenka Jana Nagyová. Důsledkem celé kauzy byla demise Nečasovy vlády. I přes snahu koaličních stran vytvořit novou vládu na podobném půdorysu jmenoval prezident Zeman úřednickou vládu Jiřího Rusnoka, která však v dolní komoře parlamentu nezískala důvěru. Poslanecká sněmovna se

20. srpna sama hlasy 140 poslanců rozpustila a na konci října téhož roku se konaly předčasné volby. (ČT24, 2013; Wintr, 2021, s. 82)

Poslaneckou sněmovnu ve svém šestém funkčním období provázely snahy vládní koalice o rychlé přijímání zákonů, zatímco opozice v čele s ČSSD chtěla v dolní komoře diskutovat. Vzhledem k jasné vládní většině (nejdříve 118, poté 105 hlasů) bylo jasné, jak hlasování dopadnou, a i přes to opozice nezdůvodněně jednání protahovala či dokonce blokovala pomocí obstrukcí. Vládní většina se tomu snažila čelit například slučováním rozprav projednávaných bodů do jedné či omezením řečnické doby. Konkrétní případy parlamentní praxe v tomto funkčním období rovněž řešil i Ústavní soud. (Wintr, 2021, s. 77–79)

Rozložení hlasů v mandátovém a imunitním výboru logicky odpovídalo výsledkům voleb. ODS a ČSSD měli shodně čtyři zástupce, TOP 09 měla tři, komunisté a „véčkaři“ měli každý dva zástupce. Po rozštěpení VV přešla jedna členka výboru za tuto stranu do nové strany LIDEM. Po celé funkční období měla tak vládní koalice většinu i v mandátovém a imunitním výboru. Post předsedy připadl opět sociálním demokratům. Nejprve výboru předsedal Jeroným Tejc, kterého v prosinci 2011 vystřídal Bohuslav Sobotka. (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, [2013])

5.1 David Rath – 26. října 2010

Ani v následujícím volebním období se David Rath nezřekl svého ostrého stylu komunikace na půdě Poslanecké sněmovny a v debatě o omezení státní podpory stavebního spoření obvinil ministra financí Miroslava Kalouska z opilosti. „*Tady pan ministr financí... já to nechci opakovat, ta vaše vulgární slova. Já myslím, jak na vás koukám, tak pravděpodobně nejste úplně ve střízlivém stavu, pane ministře, obvykle se to u vás pozná ze stupňující se agrese a vulgarity. Takže já bych vás velmi žádal, abyste přestal pít, škodí vám to, vašemu zdraví a vašemu mediálnímu obrazu. A prosím, abyste držel své nervy a svoji vysokou hladinu alkoholu na uzdě,*“ [(Rath, 2010) in (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2010)] pronesl sociální demokrat v rozpravě.

Kalousek v reakci nařčení odmítl s odkazem na jeho zdravotní stav a zároveň si neodpustil poznámku k Rathovu vystoupení. „*Nechci polemizovat se svým předřečníkem o tom, že můj zdravotní stav mně již několik měsíců nařizuje přísně abstinovat. To je moje škoda, ne jeho. Nicméně k jeho dobru by snad mělo patřit to, aby cizí slova používal pouze tam, kde si je zcela vědom jejich významu, tedy aby si nepletl retrospektivu s retroaktivitou,*“

[(Kalousek, 2010) in (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2010)] reagoval ministr financí. David Rath ovšem v dalším projevu svoji kritiku Kalouska ještě stupňoval. „*Mohu vás ubezpečit, že já si to nepletu, ale jak jsem se tak na vás díval, pane ministře, tak pokud to není alkoholem, tak buď je to používáním nějakých jiných chemických látek, případně to je už porucha struktury, a to je daleko vážnější. Z toho už se nevyspíte!*“ [(Rath, 2010) in (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2010)] prohlásil poslanec ČSSD s narážkou na Kalouskova slova z minulosti. Miroslav Kalousek podal v následujících dnech po incidentu podnět mandátovému a imunitnímu výboru, ve kterém výbor žádal o potrestání Davida Ratha pokutou, přičemž výbor řízení zahájil 4. listopadu. (ČTK, 2010a; iDNES, 2010; Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2010)

Předseda výboru Jeroným Tejc předem avizoval, že se s kolegy nebudou zabývat pouze faktickou správností výroku, ale i přiměřeností v souvislosti s jednáním sněmovny. Na dalším zasedání 23. listopadu členové výboru zhlédli záznamy z jednání Sněmovny v době incidentu a seznámili se s písemným stanoviskem Davida Ratha. Ten se hájil, že šlo „o dojem lékaře, nikoli o urážku“, zároveň také navrhoval disciplinární řízení s Miroslavem Kalouskem za vulgární výroky, které měly směřovat na něj. Rath nicméně oficiální podnět nepodal, tudíž se jím výbor nezabýval. (ČTK, 2010a, 2010b)

Mandátový a imunitní výbor nakonec 3. února 2011 potrestal Davida Ratha pokutou 10 tisíc korun, přičemž neposuzoval pravdivost, ale pouze případnou urážlivost výroků. Podle předsedy výboru Jeronýma Tejce výsledek hlasování odpovídal rozložení vládních a opozičních členů. Rath, jak předem avizoval, vinu neuznal a následně se odvolal. Podobně jako v předchozím volebním období považoval výsledek disciplinárního řízení za „útok na svobodu projevu a nebezpečný politický precedent“. Poslanecká sněmovna, ke které se David Rath odvolal, ovšem rozhodnutí mandátového a imunitního výboru potvrdila. Pokutu i přes to odmítl zaplatit a dolní komora parlamentu neměla možnost, jak ho k uhrazení donutit. Rath poté podal na Pražský městský soud návrh na zrušení rozhodnutí Poslanecké sněmovny. Soud však Rathovi nevyhověl. Stejně tak zamítl Nejvyšší správní soud jeho kasační stížnost a ani s ústavní stížností z důvodu nedodržení lhůty neuspěl. (Adamičková a Königová, 2011a; ČTK, 2011b, 2012a, 2012b; ČT24, 2012b; Novinky, 2011)

5.2 Daniel Korte – 26. dubna 2011

Neobvyklý incident, který následně musel řešit mandátový a imunitní výbor, se udál 26. dubna 2011 při hlasování o důvěře Nečasově vládě. V průběhu samotného hlasování,

kteří na rozdíl od jiných rozhodování neprobíhá elektronicky, vyjádřil poslanec TOP 09 Daniel Korte svoje stanovisko zpěvem, což bylo zaznamenáno i v oficiálním stenozáznamu. Způsob Korteho přednesu se hned po hlasování stal předmětem debaty mezi zákonodárci. Komunistický poslanec Miroslav Opálka navrhl, aby Korteho způsob volby byl považován za zdržení se. Naopak svého stranického kolegy se v následné reakci zastal ministr financí Miroslav Kalousek. Samotný Korte se hájil jasnou artikulací a také tím, že zpěv jednacích řádů Sněmovny nezakazuje. Nakonec předsedkyně Poslanecké sněmovny Miroslava Němcová nechala na námitku předsedy KSČM Vojtěcha Filipa hlasovat o způsobu Korteho hlasování. Většina poslanců však byla proti Filipově stížnosti, tudíž v záznamu zůstalo Kortemu stanovisko „proti návrhu“. Nicméně předsedkyně Sněmovny Němcová následně poslala Kortemu oficiální dopis, ve kterém ho vyzvala k respektování i nepsaných pravidel. (Lidovky.cz, 2011; Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2011a)

Korteho vystoupení však neměl za vyřízenou záležitost opoziční sociální demokrat Jiří Koskuba, který způsob volby při hlasování o důvěře vládě vnímal jako urážející a podal podnět k mandátovému a imunitnímu výboru. Ten však na svém zasedání 19. května disciplinární řízení s Kortem nezahájil. „*Výbor nepřijal můj návrh, abychom řízení zahájili,*“ [(Tejc, 2011) in (Právo, 2011)] řekl novinářům z deníku Právo předseda výboru Jeroným Tejc (ČSSD), který také dodal, že hlasování neodpovídalo poměru koaličních a opozičních hlasů ve výboru. Mandátový a imunitní výbor se rovněž shodl, že není kompetentní řešit úroveň jednání Poslanecké sněmovny. Což ovšem bylo podle Tejce v rozporu s rozhodnutím v případě urážlivého výroku Davida Ratha na adresu Miroslava Kalouska. (Adamičková a Königová, 2011b; ČTK, 2011c)

5.3 Jiří Krátký – 20. září 2011

O značný rozruch se 20. září 2011 postaral sociální demokrat Jiří Krátký, který u řečnického pultíku vulgárně komentoval noční pracovní dobu. Reagoval tak na návrh poslance Petra Gazdika, který jménem tří poslaneckých klubů navrhl, aby Poslanecká sněmovna jednala i o pozdějších večerních a nočních hodinách. „*Já bych se chtěl vyjádřit k návrhu pana kolegy Gazdika a i k předcházejícím návrhům z minulých poslaneckých schůzí. Já bych vás chtěl poprosit, kolegové z koalice, nechte ty noční hodiny těm dvěma nejstarším řemeslům a dejte pokoj s tímto věcmá. Mám připomnět, který ty řemesla jsou? Kdo dělá v noci? Kurvy a zloději! Já se ani mezi jedno nepočítám! Tak pro boha věčného, dejte pokoj a dělejme řádně, tak jak to patří, a ne v noci!*“ [(Krátký, 2011) in (Poslanecká sněmovna Parlamentu

České republiky, 2011b)] reagoval poslanec Krátký na návrh. Proti jeho vystoupení se hned ohradila předsedající schůze Miroslava Němcová, i když pouze po procedurální stránce věci, jelikož Krátkého poznámka nepadla v rozpravě. (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2011b)

Premiér Petr Nečas, který následně vystoupil, o Krátkém prohlásil, že se mu nechce pracovat, a připomněl, které profese pracují i v noci. „*Je to hulvátství především proto, že by pan poslanec, který reprezentuje politickou stranu, která se tak ohání zaměstnanci a lidmi, měl vědět, že v této zemi jsou statisíce - statisíce lidí, kteří pracují večer a v noci, ve směnných provozech, v nemocnicích, továrnách, dopravě, na železnici a podobně,*“ [(Nečas, 2011) in (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2011b)] pronesl premiér v reakci na Krátkého vystoupení. Poslanec ČSSD se ještě ve stejný den omluvil všem zaměstnancům, kterých se dotklo jeho předešlé vyjádření na půdě Sněmovny. Nicméně i tak se nevyhnul další kritice, která přišla i z jeho vlastní strany. Předseda ČSSD Bohuslav Sobotka novinářům řekl, že výrazy, které zvolil jeho stranický kolega, byly vulgární a nemístné. (ČTK, 2011d, 2011e; Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2011b)

Nicméně ani omluva Krátkému nepomohla, jelikož skupina koaličních poslanců podala kvůli jeho výrokům podnět k mandátovému a imunitnímu výboru. Zahájení disciplinárního řízení podporoval i předseda výboru Tejc, který rovněž Krátkého kritizoval za použité vulgarismy. Výbor zahájil řízení na svém zasedání 5. října a rovnou vyslechl poslance Krátkého, který se hájil podle něj dlouho historií použití inkriminovaného výroku sahající až do 12. století. Krátký také zdůvodnil použití vulgarismů kvůli nechápavému výrazu poslance ODS Marka Bendy. Rovněž člen mandátového a imunitního výboru Benda vysvětlil svůj výraz nepochopením, proč se Krátkému nechce pracovat, nikoliv neznalostí výrazu nejstarší řemeslo. Výbor nakonec Krátkého potrestal pokutou 5 tisíc korun. Podle předsedy výboru Tejce se členové výboru shodli, že jeho výrok byl nevhodný a nepřipustný. Samotný Krátký nebyl po jednání spokojený s rozhodnutím výboru, nicméně se nakonec neodvolal a pokutu zaplatil. (ČTK, 2011f, 2011g; Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2011c; Šumperský a jesenický deník, 2011)

5.4 David Rath – 20. září 2011

O několik desítek minut později po vystoupení poslance Krátkého se jeho stranický kolega David Rath v rámci stejné schůze Poslanecké sněmovny postaral o další incident. Během rozpravy k bodu o neziskových zdravotních zařízeních označil svého předchůdce v úřadu

středočeského hejtmána Petra Bendla z ODS za „užitečného idiota“ v souvislosti s privatizací nemocnic. „*Já se mohu ptát: Pane Bendle prostřednictvím předsedající, dali vám z toho něco? Nebo jste tady posloužil svým stranickým soudruhům jako svého druhu užitečný idiot, kdy jste jim předal majetky za desítky milionů korun,*“ [(Rath, 2011) in (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2011b)] prohlásil Rath u řečnického pultu. Předsedkyně Sněmovny Miroslava Němcová ho okamžitě přerušila a napomenula ho za použité oslovení a napadání sněmovního kolegy. Po několika dalších vystoupení jiných poslanců se k řečnickému pultíku dostal i Bendl, který obhajoval svá rozhodnutí ve vedení Středočeského kraje. Rathovy výpady na závěr projevu označil za Rathovu vlastní vizitku. (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2011b)

Nakonec se však o tři dny později Bendl, který se v té době stal ministrem zemědělství, obrátil kvůli výrokům o rozkrádání brandýské nemocnice s podnětem na mandátový a imunitní výbor. Členové výboru se zabývali Bendlovou žádostí poprvé 2. listopadu 2011, nicméně se nedokázali shodnout, zda zahájí disciplinární řízení s Rathem, a rozhodnutí odložili až na další jednání výboru. Výbor se k celé záležitosti vrátil 17. ledna 2012, kdy rozhodl, že řízení s poslancem ČSSD a středočeským hejtmánem nezahájí. Podle předsedy výboru Bohuslava Sobotky byl sice Rathův výrok na hraně, nicméně výbor nenašel důvody pro potrestání. Sobotka novinářům řekl, že pro řízení nikdo nehlasoval, jelikož panovala „do jisté míry shoda“. Podle člena výboru Marka Bendy větší emoce vzbuzovala Rathova neochota zaplatit pokutu za předchozí disciplinární řízení. Zároveň odmítl, že by výsledek jednání legitimizoval používání označení „užitečný idiot“. (ČTK, 2011h, 2012c; Hospodářské noviny, 2012b; Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2011d)

5.5 Vít Bárta – 3. listopadu 2011

Noční jednání Poslanecké sněmovny 3. listopadu 2011 se stalo dějištěm dalšího incidentu, který se dostal před mandátový a imunitní výbor. Předseda poslaneckého klubu Vít Bárta byl vyfocen fotoreportérem Parlamentních listů při hlasování o návrhu ČSSD na desítky hodin trvajícím jednání dolní komory parlamentu, přičemž snímek ho zachycuje hlasujícího vztyčeným prostředníčkem. Bárta se hájil, že gesto udělal neúmyslně a ani si ho neuvědomuje. „*Vůči nikomu jsem to gesto nezamýšlel,*“ [(Bárta, 2011) in (Machová, 2011)] tvrdil zpravodajskému serveru Aktuálně.cz. Bártovo zdůvodnění neuspokojilo opoziční ČSSD a její poslanci Jan Hamáček a Roman Sklenák podali podnět k mandátovému

a imunitnímu výboru. (ČTK, 2011ch; Parlamentní listy, 2011; Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2012)

Členové výboru řešili Bártův incident na jednání výboru 17. ledna 2012 spolu s podnětem na Davida Ratha za výpady proti Petru Bendlovi. Výbor však nakonec po zhlédnutí videozáznamu nepřistoupil k disciplinárnímu řízení a usoudil, že se nejednalo o vulgární gesto, za kterého ho považovali poslanci ČSSD. „*Šlo o gestikulaci směrem k poslancům VV a jen při ní naváděl členy svého klubu, jak mají hlasovat,*“ [(Sobotka, 2012) in [Novinky, 2012)] komentoval Bohuslav Sobotka rozhodnutí výboru. Stejně jako v Rathově případě panovala podle předsedy výboru Sobotky shoda napříč výborem a nikdo pro zahájení řízení nehlasoval. (ČTK, 2012c; Novinky, 2012)

5.6 Shrnutí šestého funkčního období

Stejně jako v předchozím volebním období musel mandátový a imunitní výbor řešit stížnosti na Davida Ratha, který se ovšem v obou případech urážky dostal i na osobnější úroveň. Oba slovní ataky směřovaly na konkurenty z opačné strany politického spektra, se kterými byl často ve sporu. Za jeden z výroků, který pronesl u řečnického pultíku, dostal Rath peněžitý trest. Všeobecnému respektu k rozhodnutí výboru však nepřispěla Rathova neochota zaplatit pokutu a také skutečnost, že výbor neměl prostředky, jak Ratha k uhrazení donutit. Podobně potrestal i poslance Krátkého, který nejenže použil vulgárních výrazů ve Sněmovně, ale rovněž svým vystoupením potencionálně urazil významnou část populace. V případě Víta Bárty výbor po prošetření záležitosti rozhodl, že se žalovaný skutek nestal. Ani zpěv Daniela Kortehe většina členů za urážku nepovažovala. Pokud tak nepočítáme podnět na Víta Bárty, mandátový a imunitní výbor řešil stejný počet incidentů jako v předchozím období. Rozdíl však byly pokuty pro Ratha a Krátkého. Nabízí se rovněž otázka, zda by David Rath nebyl aktérem dalších incidentů, pokud by nebyl v květnu 2012 zadržen policií v souvislosti s korupční kauzou.

6. Poslanecká sněmovna 2013–2017

Předčasné volby, ve které vyústily dramatické události kolem pádu Nečasovy vlády, podporovaly již v minulém funkčním období započatý trend rozpadu stranického systému z předchozích dvou desetiletí. Volby sice vyhrála ČSSD (50 mandátů), ale s pouze malým náskokem na druhé hnutí ANO (47 mandátů), novým politickým subjektem, který se stal faktickým vítězem voleb. Do dolní komory parlamentu se ještě dostala KSČM (33 mandátů), TOP 09 (26 mandátů), ODS (16 mandátů), KDU-ČSL (14 mandátů) a Úsvit (14 mandátů), rovněž nové hnutí ve Sněmovně. Oproti předchozím funkčním obdobím tedy došlo i k větší fragmentaci, kdy se do Poslanecké sněmovny dostalo do té doby nejvíce stran a hnutí. Nová vláda s premiérem Bohuslavem Sobotkou vznikla na půdorysu koalice ČSSD, hnutí ANO a KDU-ČSL s většinou 111 hlasů. (ČSÚ, [2013]; iRozhlas, 2014)

Sociální demokraté měli po sedmi letech v opozici příležitost prosadit svůj program, a mimo jiné symbolem této změny se tak stalo zrušení druhého důchodového pilíře, tedy Nečasovy důchodové reformy. Celkově se vládním stranám dařilo prosazovat většinu svých slibů. Pochopitelně za své kroky byla vláda opozicí kritizována, nicméně vztahy mezi nimi byly oproti předchozímu období na klidnější úrovni. Naopak situace v koalici se postupem času zhoršovala. Hlavně mezi dvěma největšími stranami docházelo ke třenicím, které umocňovaly aféry předsedy hnutí ANO a ministra financí Andreje Babiše. Po jedné z nich premiér Sobotka vyhodil Babiše z vlády. Celou situaci navíc komplikoval prezident Miloš Zeman, který měl s ČSSD napjaté vztahy. Nakonec však vláda jako jedna z mála v porevoluční historii vydržela po celé funkční období. (Kopecký, 2014; Wintr, 2021, s. 83–87)

I přes méně napjaté vztahy mezi vládou a opozicí docházelo k situacím, které nelze považovat za standardní parlamentní praxi. Ať už se jedná o rozsáhlé opoziční obstrukce při schvalování zákona o elektronické evidenci tržeb nebo předčasné ukončení rozpravy vládní koalicí k tomuto bodu. Ústavní soud, který řešil podnět opozičních poslanců, považoval proces přijetí EET v rozporu s jednacím řádem. Nicméně zákon jako celek zrušen nebyl, jelikož podle ústavních soudců měla opozice prostor uplatnit své názory. Podle Wintra také v tomto volebním období nedocházelo tak často ke svolání mimořádné schůze na žádost skupiny poslanců, která by následně předčasně skončila pro neschválení programu. (Novinky, 2017; Wintr, 2021, s. 86)

V mandátovém a imunitním výboru měla vládní koalice většinu devíti hlasů – po čtyřech zástupcích ČSSD a hnutí ANO, jeden člen výboru za KDU-ČSL. KSČM a TOP 09 měla každá dva zástupce, zatímco ODS a hnutí Úsvit měly po jednom zástupci. Předsedou výboru byl nejprve do prosince 2013 Marek Benda, po jeho odchodu z výboru se předsedkyní stala jeho stranická kolegyně Miroslava Němcová. (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, [2017])

6.1 Miroslav Kalousek – 17. června 2014

V debatě o návrhu ODS, který měl upravovat způsob jmenování šéfa finančního analytického útvaru ministerstva financí a kontroly této instituce skrze sněmovní komisi, probíhala výměna názorů mezi bývalým ministrem financí a předsedou poslaneckého klubu TOP 09 Miroslavem Kalouskem a komunistickým poslancem Zdeňkem Ondráčkem. Kalousek na závěr jednoho ze svých vystoupení argumentoval s odkazem na Ondráčkovu minulost v pohotovostním pluku veřejné bezpečnosti, který komunistický režim nasazoval i pro potlačení protirežimních demonstrací. *„Kolegové, Poslanecká sněmovna má funkci nejenom zákonodárnou, ale taky kontrolní. Vy opravdu na tu kontrolní funkci chcete rezignovat? Vy ji nechcete mít? V duchu té komunistické mlátičky, která mluvila přede mnou, u které mi je úplně jedno, jestli byla, nebo nebyla na Václavském náměstí, protože to prostě byl komunistický fízl a jeho názory nemůžu brát vážně?“* [(Kalousek, 2014) in (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2014a)] pronesl Miroslav Kalousek u řečnického pultíku na plénu Poslanecké sněmovny. I proti Kalouskovým slovům se ve svém vystoupení ohradil předseda KSČM Vojtěch Filip s tím, že nezávisle na minulosti jsou si poslanci a jejich názory rovni. Reagoval tak i na projev předsedy poslaneckého klubu ODS Zbyňka Stanjury, který Ondráčka rovněž označil za „mlátičku“. (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2014a)

Mandátový a imunitní výbor se začal na svém zasedání 15. července zabývat Kalouskovým výrokiem na základě Ondráčkova podnětu. Oba aktéry si následně pozval na další zasedání. Komunistický poslanec požadoval omluvu uskutečněnou na plénu Poslanecké sněmovny, jelikož výraz „komunistický fízl“ vnímal jako označení pracovníka nebo spolupracovníka Státní bezpečnosti, zatímco on byl příslušník Veřejné bezpečnosti. Kalousek se naopak hájil, že jím použitý výraz není vulgární a je běžným označením pro zasahující příslušníky VB na demonstracích během takzvaného Palachova týdne. Výbor na schůzi 16. září rozhodl ve prospěch poslance Ondráčka a nakázal Kalouskovi omluvit se. Předsedkyně výboru

Miroslava Němcová odmítla specifikovat poměr hlasů, kterým přijal usnesení. Zatímco Ondráček rozhodnutí přivítal, Kalousek s ním nesouhlasil a označil ho za „politické rozhodnutí dané složením výboru“. (ČTK, 2014a; Válková, 2014)

Následně se bývalý ministr odvolal k Poslanecké sněmovně s požadavkem na zrušení stanoviska. Dolní komora na svém jednání 25. září rozhodnutí mandátového a imunitního výboru nezrušila, ale ani nepotvrdila. Při prvním hlasování o usnesení, které by zrušilo rozhodnutí výboru, hlasovalo pro přijetí 47 poslanců ze 117 přihlášených. Druhé hlasování, které naopak potvrzovalo výsledek disciplinárního řízení, rovněž nebylo přijato, jelikož pro usnesení hlasovalo pouze 33 poslanců ze 114 přihlášených. Rozložení hlasů při obou hlasováních odpovídalo stejnému vzorci. Proti rozhodnutí mandátového a imunitního výboru hlasovali poslanci TOP 09, ODS a jednotlivci z ostatních stran a hnutí včetně vládních. Naopak pro hlasovali komunističtí poslanci a rovněž jednotlivci z ostatních politických subjektů. Nepřijetím ani jednoho stanoviska vznikla nejprve nejistota, zda původní rozhodnutí výboru platí, jelikož taková situace byla novinkou. Rozřešení přinesla až právní analýza, podle které rozhodnutí výboru po nepotvrzení Sněmovny nenabývalo právní moci. Disciplinární řízení tím bylo rovněž ukončeno a záležitost nebylo možné opětovně projednat. (ČTK, 2014b; Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2014b, 2014c)

6.2 Daniel Korte – 17. září 2014

Tři měsíce od sporu mezi Kalouskem a Ondráčkem se v Poslanecké sněmovně stal podobný incident. Při projednávání vládního zákona o daních z příjmů zkritizoval poslanec TOP 09 Daniel Korte projev poslance Josefa Hájka z hnutí ANO. *„Vážený pane poslanče, to, co jste zde předvedl, byl příspěvek rázu typicky fízlovsko-estébáckého, což je v souladu s charakterem strany, jejímž jste členem,“* [(Korte, 2014) in (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2014d)] pronesl Korte na jednání Sněmovny. Reagoval tak na Hájkovu kritiku jeho spolustraníka Františka Laudáta, který zmíněný zákon odmítal. Hájek nařkl Laudáta, že je podjatý, jelikož je OSVČ, změna zákona by se ho tak dotkla, a proto navrhuje zamítnutí návrhu. Hájek se později v debatě hájil, že údaje, které pronesl ve své řeči o Laudátovi, byly veřejně dostupné. (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2014d)

Poslanec hnutí ANO nakonec podal na Korteho za jeho výrok podnět k mandátovému a imunitnímu výboru a žádal od svého kolegy omluvu pro sebe i pro celé hnutí. Výbor však na svém zasedání 23. září disciplinární řízení nezahájil. Na novinářský dotaz odmítla

předsedkyně výboru Miroslava Němcová vysvětlit, jaký rozdíl výbor spatřoval mezi Kalouskovým a Korteho výrokem. Nicméně na schůzi členové výboru rovněž schválili doprovodné usnesení, které vyzývalo poslance, aby se vyvarovali potencionálně urážlivých výroků. (Brožová, 2014; Lang, 2014)

6.3 Andrej Babiš – 17. června 2015

Jedním z momentů, které poznamenaly koaliční vztahy mezi ČSSD a hnutím ANO, se stala „přestřelka“ mezi ministrem financí a předsedou ANO Andrejem Babišem a poslancem ČSSD Ladislavem Šinclem. Příčinou incidentu se stal Šinclův pozměňovací návrh na omezení provizí pro zprostředkovatele životního pojištění, s kterým původně ministerstvo financí souhlasilo, nicméně později svůj postoj změnilo. Šincl ve Sněmovně 16. června 2015 naznačil, že důvodem pro změnu postoje mohly být Babišovy obchodní zájmy. Ministr Babiš domněnku, že by měl zájem na Šinclově návrhu, odmítl. Následující den se ohledně návrhu uskutečnilo koaliční jednání, na které Babiš přišel se složkou dokumentů nadepsanou „Šincl“ a samotného Šincla obvinil z korupce. Na jednání před dalšími koaličními poslanci ho měl Babiš zastrašovat informacemi o rodinných poměrech, osobních vazbách a pracovní minulosti. (Adamičková a Königová, 2015; Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2015)

Šincla se další den zastalo grémium a poslanecký klub ČSSD. Sociální demokraté označili Babišovo chování za praktiky StB. Babiš odmítl, že by Šincla zastrašoval, pouze prý citoval monitoring tisku. Rovněž se odmítl omluvit, jelikož podle něj Šincl lhal o něm. Šincl nakonec podal podnět k mandátovému a imunitnímu výboru a žádal po Babišovi omluvu. Výbor ovšem na svém zasedání 7. července stížnost odložil, jelikož se incident odehrál na koaličním jednání, a ne na plénu Poslanecké sněmovny nebo na jiných orgánech dolní komory. Výbor se tak odvolával na nález Ústavní soudu, který zúžil indemnitu. (ČTK, 2015a, 2015b, 2015c)

6.4 Shrnutí sedmého funkčního období

V rámci sedmého volebního období došlo pouze ke třem incidentům, což je v celém vymezeném období nejmenší počet. Všechny urážky se snažily zpochybnit morální integritu jejich obětí. Ve dvou případech měly výroky spojitost s komunistickým režimem a jeho praktikami. Ve třetím případě byla oběť výroku nařčena z korupce. Zatímco Daniel Korte se podle výboru urážky nedopustil, jeho stranický kolega Kalousek se měl za výrok

o „komunistickém fízlovi“ omluvit. Nakonec však rozhodnutí výboru Poslanecká sněmovna nepotvrdila, ale ani nezrušila, tudíž se ve výsledku omlouvat nemusel. Potrestaný nebyl ani Andrej Babiš, když na jednání nařkl koaličního poslance z korupce.

7. Poslanecká sněmovna 2017–2021

Volby v říjnu 2017 dále prohlubovaly trend fragmentace stranického systému, kdy se do Poslanecké sněmovny dostalo rekordních devět stran a hnutí. Vítězné hnutí ANO získalo celkem 78 mandátů. Následovala ODS (25 mandátů), Pirátská strana (22 mandátů), hnutí SPD (22 mandátů), ČSSD (15 mandátů), KSČM (15 mandátů), KDU-ČSL (10 mandátů), TOP 09 (7 mandátů) a STAN (6 mandátů). Novým premiérem se stal předseda hnutí ANO Andrej Babiš, nicméně jeho první vláda měla podporu pouze poslanců jeho hnutí a důvěru dolní komory tak v lednu 2018 nezískala. Druhý pokus o sestavení vlády opět prezident Zeman svěřil Babišovi, který poté sestavil společnou menšinovou vládu hnutí ANO a ČSSD, kterou podporovala KSČM. Druhá vláda Andreje Babiše získala důvěru v noci na 12. července 2018. (ČSÚ, [2017]; iRozhlas, 2018)

Spolupráce mezi ANO a sociálními demokraty se neobešla bez sporů, nicméně se koalici podařilo vydržet do konce funkčního období. V některých případech ovšem hnutí ANO tvořilo hlasovací koalici s KSČM a hnutím SPD. Podpora komunistů alespoň oficiálně skončila v dubnu 2021, avšak v hlasování o důvěře o necelé dva měsíce později svým odchodem ze sálu vládu nepřímou podrželi. Velký vliv na vládu měl rovněž prezident Zeman, který dokázal díky oslabené pozici kauzami zatíženého Babiše získat vliv i na personální obsazení kabinetu. (ČT24, 2021; Pokorná, 2020; Tabery, 2018; Wintř, 2021, s. 93)

Sněmovní praxi velký počet stran a hnutí neprospěl. Zvýšila se tak šance na různé zdržovací mechanismy, jako jsou například přestávky klubů. Podle Wintřa (2021, s. 93) se dolní komora dostala v tomto volebním období na hranu nefunkčnosti. Na rozdíl od předchozích vlád neměl Babišův kabinet jasnou hlasovací většinu, tudíž výsledky jednání byly často nepředvídatelné. Situaci ve Sněmovně navíc zkomplikovala pandemie koronaviru, která tak alespoň donutila vedení poslaneckých klubů ke kooperaci k zajištění základního fungování komory.

V obsazení mandátového a imunitního výboru dominovalo hnutí ANO, které mělo ve výboru osm svých zástupců. Zbytek stran a hnutí měl ve výboru po dvou (ODS, Pirátská strana, SPD) nebo po jednom zástupci (ČSSD, KSČM, KDU-ČSL, TOP 09, STAN). Hnutí ANO i přes velký počet členů nemělo dle principu poměrného zastoupení ve výboru většinu. Ekvivalent vládní koalice s podporou komunistů již logicky většinu 11 z 19 hlasů měl. A výše zmíněná faktická hlasovací koalice hnutí ANO, SPD a KSČM měla dokonce 12 zástupců ve výboru. Zajímavá byla i volba předsedy výboru, kterým se stal komunistický

poslanec Stanislav Grospič. Na rozdíl od předchozích funkčních období tak předsedou výboru nebyl zástupce opozice v pravém slova smyslu. (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, [2020])

7.1 Mikuláš Peksa – 27. března 2018

Prvním případem, který musel mandátový a imunitní výbor v tomto funkčním období řešit, bylo vyjádření pirátského poslance Mikuláše Peksy na adresu premiéra Andreje Babiše při zahraničním jednání se švédskými kolegy. Babiš podal podnět k výboru na základě informace od stranického kolegy Roberta Králíčka, který byl rovněž součástí delegace. „*Dle mých informací měl během tohoto jednání člen delegace Mgr. Mikuláš Peksa vystoupit a v ústním projevu napadnout mou osobu tak, že měl o mně hovořit jako o premiéroví, který zneužívá a rozkrádá dotace, že jsem trestně stíhaný, a dále se měl negativně vyjadřovat o situaci v ČR,*“ [(Babiš, 2018a) in (Zelenka, 2018)] uvedl Babiš ve svém podnětu. Premiér vyjádření pirátského poslance vnímal jako urážku vzhledem k zásadě presumpce nevin, zatímco Peksa si za svými slovy stál. Upřesnil, že výrok pronesl v debatě o rozpočtovém výhledu EU a o reformě evropské zemědělské politiky, přičemž upozornil na Babišův střet zájmů v daném oboru. (ČTK, 2018a; Zelenka, 2018)

Mandátový a imunitní výbor se na svém zasedání 22. května rozhodl, že disciplinární řízení s Peksou nezačíná. Předseda výboru Grospič výsledek jednání vysvětloval okolnostmi celého incidentu, tedy například tím že se záležitost udála v zahraničí mimo půdu českého parlamentu. Současně však členové výboru přijali usnesení, které apeluje na poslance, aby se v zahraničí vyvarovali nevhodných výroků. (Kopecký, 2018)

7.2 Andrej Babiš – 11. července 2018

Schůzi Poslanecké sněmovny 11. července 2018, na které Babišova druhá vláda žádala o důvěru dolní komory, provázela napjatá atmosféra. V okolí komplexu budov Sněmovny probíhala od ranních hodin demonstrace, na které účastníci protestovali zejména proti podpoře vlády komunisty. Ve večerních hodinách přišel mezi demonstranty premiér Babiš, nicméně byl téměř okamžitě vypískán, z davu na něj byly hozeny předměty, a tudíž se zase vrátil zpět do parlamentní budovy. Po skončení přestávky si slovo na sněmovním plénu vzal předseda poslaneckého klubu TOP 09 Miroslav Kalousek a Babišovi vyčetl, že mezi protestujícími strávil pouze krátkou chvíli. „*Pane premiére, promiňte, takhle se nechová chlap. Chlap se baví i s lidmi, kteří mají jiný názor. Vy utíkáte před lidmi, kteří mají jiný*

názor, krivě přísaháte na zdraví svých dětí, podvádíte, kňouráte, fňukáte,“ [(Kalousek, 2018a) in (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2018a)] prohlásil Kalousek u řečnického pultíku. Následně si vzal slovo Babiš a reagoval na Kalouskova slova. „*Jo, je zase vožralej jak obyčejně. Zloděj zlodějský. Nebudeš mě urážet,*“ [(Babiš, 2018b) in (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2018a)] pronesl premiér v úvodu svého vystoupení. Ve své řeči, která byla z velké části věnovaná právě Kalouskovi, zmínil i jeho minulost na ministerstvu obrany, na kterém bývalý předseda TOP 09 zastával v devadesátých letech pozici náměstka ministra. „*A jeho, on, který rozkrádal Ministerstvo obrany a zabil lidi cez padáky,*“ [(Babiš, 2018b) in (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2018a)] obvinil Babiš Kalouska. Premiér tím, že Kalouska oslovoval na přímo, a nikoliv skrze předsedajícího, porušil jednací řád, na což ještě při projevu hlasitě upozorňoval lidovecký poslanec Bartošek. (iRozhlas, 2018; Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2018a)

Kalousek hned následující den vyzval Babiše k omluvě za slova, která pronesl ve Sněmovně. Uvedl, že má důkazy o nepravdivosti Babišových výroků o opilosti a záležitosti kolem „padáků“. Šéf poslanců TOP 09 rovněž novinářům řekl, že pokud by se premiér neomluvil, nešel by cestou podnětu k mandátovému a imunitnímu výboru, ale civilní žalobou. „*To má vždycky nějaký politický charakter. Já tím nechci už tak složitou atmosféru ve Sněmovně zatěžovat,*“ [(Kalousek, 2018b) in (ČTK, 2018b)] odůvodnil Kalousek svůj záměr novinářům. Babiš se Kalouskovi odmítl omluvit a prohlásil, že si za svými slovy stojí. (ČTK, 2018b; Zpěváčková, 2018)

Kalousek tedy podal na premiéra žalobu, nicméně okresní soud a později i odvolací soud rozhodly, že celá záležitost nepatří před soud, nýbrž spadá pod sněmovní mandátový a imunitní výbor. Řešení incidentu podstoupil soud výboru, který ovšem na svém zasedání 29. května 2019 rozhodl, že disciplinární řízení nezahájí, jelikož nešlo podle předsedy výboru Grospiče o podnět pro zahájení disciplinárního řízení. Kalousek s rozhodnutím soudu nesouhlasil a podal dovolání k Nejvyššímu soudu, který mu dal za pravdu a nařídil okresnímu soudu, aby se žalobou zabýval. (ČTK, 2019a, 2020a)

Okresní soud pro Prahu-západ rozhodl 18. září 2020, že Babiš se musí Kalouskovi omluvit, jelikož šlo o čistě osobní útok. Avšak odvolací soud na konci února 2021 verdikt okresního soudu zrušil a nařídil nové projednání sporu. Při dalším projednání stejný prvoinstanční soud rozhodl na základě závazného názoru odvolacího senátu, že se Babiš omlouvat nemusí

z důvodu poslanecké imunity. Soudkyně také verdikt vysvětlila tím, že Babišovy výroky souvisely s výkonem pravomocí premiéra. Rozhodnutí potvrdil 19. ledna 2022 svým rozhodnutím i odvolací soud, na který se obrátil Kalousek. V té době již bývalý poslanec znovu podal dovolání k Nejvyššímu soudu, který ve svém verdiktu změnil rozhodnutí okresního a krajského soudu a nařídil Babišovi omluvit se za své výroky z jednání Poslanecké sněmovny. Podle soudu byl výrok skutkovým tvrzením a Babišovi se nepodařilo prokázat jeho pravdivost. Bývalý premiér se Kalouskovi omluvil 13. října 2023 na plénu Poslanecké sněmovny. (ČTK, 2020b, 2021a, 2021b, 2022a, 2023; Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2023)

7.3 Jakub Janda – 25. října 2018

Nestandardní dohru měla ústní interpelace poslance ODS Jakuba Jandy z 25. října 2018. Janda se tehdy ptal premiéra Babiše na finanční podporu Svazu bojovníků za svobodu, kterou organizace měla od státu dostat. Janda kritizoval zejména fakt, že Svaz udělil pamětní medaili, která symbolizuje boj za svobodu a za vlast, komunistickému poslanci a bývalému příslušníkovi pohotovostního pluku VB Zdeňku Ondráčkovi. *„Není jistě úkolem poslanců a vlády mluvit o spolkové činnosti občanského života, pokud neporuší zákony této země. Je však bytostně amorální, aby pofidérní spolek adoroval bývalé estébáky, konfidenty, komunistické policajty a jiné přísluhovače režimu, který se v tomto státě držel 40 let za pomoci vražd a sovětských tanků, z veřejných peněz,“* [(Janda, 2018) in (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2018b)] prohlásil mimo jiné Janda ve svém dotazu na premiéra. Babiš se v odpovědi zaměřil převážně na finanční podstatu dotazu, nicméně na závěr svého vystoupení uvedl, že finanční podporu organizaci nepodpoří. (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2018b)

Svaz bojovníků za svobodu se skrze svého předsedu ohradil a podal na Jandu trestní oznámení. Policie však neshledala, že by Janda spáchal trestný čin, a předala záležitost mandátovému a imunitnímu výboru. Stejně postupoval i úřad Prahy 1, který sice přestupek kvalifikoval, nicméně řízení s poslancem nezahájil a rovněž předal podnět výboru. Členové mandátového a imunitního výboru již předem avizovali, že se oběma podněty zabývat nebudou a pouze se s nimi seznámí. Podle předsedy Grospiče by ani nemohli, jelikož by podnět musel vzejít zevnitř Poslanecké sněmovny. Výbor tak na svém zasedání 5. února 2019 oba podněty odložil. (Adamičková a Königová, 2019a; ČTK, 2019b; Právo, 2019)

7.4 Jan Birke, Mikuláš Ferjenčík, Lubomír Volný – 1. února 2019

Podáním tří podnětů mandátovému a imunitnímu výboru vyústila 1. února 2019 debata o návrhu cizineckého zákona. Incident odstartoval poslanec SPD Lubomír Volný, když zakončil svůj projev kritikou některých poslanců. „*Přestaňte podporovat sebevražednou politiku Evropské unie a vzpamatujte se! Protože lidé jako vy vytvořili Breiviky! Lidé jako vy vytvořili pana Baldu a lidé jako vy jsou bezpečnostním ohrožením této země!*“ [(Volný, 2019) in (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2019)] pronesl mimo jiné Volný a dočkal se nesouhlasné reakce bušením do lavic napříč sálem. Sociální demokrat Jan Birke dokonce na Volného slovně reagoval z pléna, což zaznamenal sněmovní stenozáznam. Birke měl Volného okřiknout, aby „toho už nechal“, přičemž Volný měl údajně Birkeho vyzvat, aby „šel ven“. (ČTK, 2019c; Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2019)

Po chvíli Birke vystoupil u řečnického pultu a proti Volnému se ohradil. „*Velmi se omlouvám, že jsem na něj pokřikoval z lavice. Ale na druhou stranu, pane poslanče Volný, vašim prostřednictvím, já mám takový pocit, že za 30 let vy jste prolomil něco, co se v této Sněmovně za novodobých dějin nikdy nestalo. Abyste pokřikoval na demokraticky zvoleného poslance Pojď ven! Pojď ven! asi tím způsobem, že si to tam vyřídíme, a vtahoval ho českého parlamentu hlášky z restaurací IV. cenové skupiny, možná i nižší,*“ [(Birke, 2019) in (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2019)] prohlásil poslanec ČSSD. Následně vystoupil Volný a prostřednictvím předsedajícího se ptal Birkeho, co na něj křičel. Birke mu z lavice odpověděl: „*Už běž pryč.*“ [(Birke, 2019) in (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2019)]. „*Takže až vy, pane kolego Birke, nebudete používat slovník IV. cenové skupiny prostřednictvím pana předsedajícího, tak se vám nedostane úplně stejné odpovědi. Já jsem jenom tomu vašemu primitivismu a agresivitě nastavil zrcadlo. A jestli máte problém se mnou něco řešit, tak pojďte ven! A tam si to můžeme vyřešit,*“ [(Volný, 2019) in (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2019)] pronesl Volný směrem k Birkemu. Na Volného slova následně reagovali poslanci, kteří vystoupili po něm. Například Helena Langšádlová z TOP 09 vyzvala ve svém vystoupení, aby incident projednal mandátový a imunitní výbor. Naopak Karla Maříková z SPD se Volného zastala a prohlásila, že jeho výstup slyšela a z jeho strany k vyhrůžkám nedošlo. Následně ještě vystoupil Birke, který odmítl, že by na Volného křičel urážky, což naznačoval Václav Klaus ve svém vystoupení. (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2019)

Mandátový a imunitní výbor obdržel podnět na Volného, který podali poslanci z KDU-ČSL, TOP 09 a STAN. Naopak poslanci SPD si u výboru stěžovali na Birkeho a překvapivě na Mikuláše Ferjenčíka z Pirátské strany. Ten měl podle nich na Volného pokřikovat, což Ferjenčík označil za nesmysl. Výbor ovšem na zasedání 13. března 2019 nezahájil disciplinární řízení ani s jedním z poslanců. Důvodem bylo podle předsedy výboru Grospiče i to, že podněty nepodali dotčení poslanci. Podle dalšího člena výboru Petra Gazdíka nebyly všechny informace v podnětech zcela pravdivé. Gazdík rovněž novinářům řekl, že rozhodnutí výboru nebylo jednomyslné. Naopak členové výboru se shodli na tom, že předsedající schůze by si takovýchto výroků měl všimnat a diskusi usměrnit. (Adamičková a Königová, 2019b; ČTK, 2019d)

7.5 Lubomír Volný – 21. ledna 2021

Hlavní postavou dalšího incidentu, který se stal 21. ledna 2021 při schvalování prodloužení nouzového stavu v souvislosti s pandemií koronaviru, byl znovu v té době již bývalý poslanec SPD Lubomír Volný. Ten spolu s dalším poslancem Marianem Bojkem v březnu 2019 vystoupili z hnutí SPD a poté fungovali v rámci Poslanecké sněmovny jako nezařazení poslanci (ČTK, 2019e).

A právě Bojko stál na začátku celého incidentu, když při svém projevu u řečnického pultu neměl nasazenou roušku, což následně kritizoval předsedající schůze Tomáš Hanzel z ČSSD. *„Já bych vyhlásil pětiminutovou pauzu na to, abychom mohli vydezinfikovat řečnický pultík. Chtěl bych upozornit všechny poslance, kteří vystupují bez roušky, že zásadním způsobem porušují pravidla a ohrožují své kolegy. Jestli chcete ohrožovat samy sebe, prosím, dělejte tak, ale neohrožujte ostatní. Měli byste jít příkladem. Styďte se!“* [(Hanzel, 2021) in (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2021a)] prohlásil místopředseda Sněmovny směrem k Bojkovi. O pár minut později vystoupil Lubomír Volný, svého kolegy se zastal, a naopak zkritizoval předsedajícího Hanzela a vládní ČSSD: *„Pan Marian Bojko se nemusí stydět, protože on není členem zkorumpované politické partaje, která si nazvrací do úst, kdykoliv jde o to, že by mohla přijít o své socanské posty ve vládě. Vy jste tady už několikrát předvedli, jací jste vy socani zbabělci a pokrytci.“* [(Volný, 2021a) in (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2021a)]. Hanzel přerušil projev Volného a vyzval ho, aby hovořil k věci, jinak mu vypne mikrofon, což celou situaci dále eskalovalo. (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2021a)

„*Já budu hovořit, jak já chci. Jsem zvoleným zástupcem lidu! Nepřerušujte mě!*“ [(Volný, 2021a) in (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2021a)] pronesl Volný v reakci. Hanzel ho znovu upozornil, že pokud nebude mluvit k věci, tak ho vypne, na což mu Volný skrze mikrofon odpověděl, že si sedne na jeho klín a svůj projev, ve kterém kritizoval Hanzela a jeho stranu, dokončí u jeho mikrofonu. „*No tak to přijďte,*“ [(Hanzel, 2021) in (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2021a)] prohlásil ironicky Hanzel, který vzápětí Volnému mikrofon opravdu vypnul, jelikož Volný stále nemluvil k tématu schůze. Poté se Volný přesunul k místu řídicího schůze a začal se s Hanzelem přetahovat o tlačítka, kterými se ovládají mikrofony. Hanzelovi se však ještě podařilo přes mikrofon přivolat ochrannou službu. Někteří poslanci se snažili Volného odtáhnout, nicméně Volný se dokázal u lavice udržet a dále mluvit do mikrofonu předsedajícího. „*Já jako volený zástupce lidu mám právo se vyjádřit. Jestli tady půjdeš, dostaneš flákanec! Jasně?*“ [(Volný, 2021a) in (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2021a)] pronesl při strkanici. Zároveň poslanec Chvojku, který se snažil pomoci svému stranickému kolegovi, Volný odstrčil, po poslanci Michalu Ratiborskému z hnutí ANO se podle stenozáznamu dokonce ohnal pěstí. (Český rozhlas, 2021; Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2021a)

Nakonec se situace po příchodu příslušníků ochranné služby zklidnila, Volný odešel za jejich doprovodu z jednacího sálu Sněmovny a předsedající Hanzel následně přerušil schůzi. Po pauze se řízení schůze ujal předseda Sněmovny Radek Vondráček, který se ve své řeči vrátil k incidentu. „*Před chvilkou tento sál, ve kterém zvolili Tomáše Garrigua Masaryka prvním prezidentem, zažil něco, co ještě nezažil. Já jsem si vzal řízení za kolegu, který byl fyzicky napaden během řízení schůze. Nevěřil bych, že se něčeho takového dožiji,*“ [(Vondráček, 2021a) in (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2021a)] reagoval na potyčku Vondráček a vykázal Volného z jednacího sálu až do konce dne. Lubomír Volný po incidentu odmítl rezignaci na poslanecký mandát, a novinářům řekl, že vzhledem k podpoře, kterou obdržel, bude dál pokračovat v boji. (Český rozhlas, 2021; ČTK, 2021c; Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2021a)

Incident odsoudili politici napříč spektrem a na Volného podal podnět k mandátovému a imunitnímu výboru i předseda Sněmovny Radek Vondráček. Potyčkou se začala zabývat i policie pro podezření z výtržnictví. Výbor záležitost projednal poprvé 26. ledna, kdy si pozval aktéry incidentu i předsedu dolní komory Vondráčka. Výbor se v rámci prošetřování

celé záležitosti zabýval jak násilím, tak i urážkami, které Volný na sněmovním jednání pronosl. Místopředseda Sněmovny Hanzel vnímal situaci u místa předsedajícího jako jeho napadení Lubomírem Volným, a tedy napadení celé Poslanecké sněmovny. S Hanzelem souhlasil i další aktér potyčky poslanec Ratiborský. Naopak Lubomír Volný se odmítl omluvit a napadený se cítil on sám. „*Člověk, který je napaden, má právo se bránit,*“ [(Volný, 2021b) in (ČTK, 2021e)] řekl Volný novinářům. Rovněž své výroky nepovažoval za vyhrožování, ale za varování. Volný také výbor informoval, že se u řízení nechá zastupovat advokátkou. Členové výboru se incidentu věnovali celkem na čtyřech jednání, přičemž nakonec se 16. února rozhodli, že Volného potrestají pokutou v maximální výši jednoho platu, tedy 90 800 korun. Podle předsedy výboru Grospiče byla ve výboru na rozhodnutí shoda. Volný se na začátku března odvolal proti rozhodnutí k plénu Poslanecké sněmovny, ta však 20. dubna trest pro Volného potvrdila. Postup mandátového a imunitního výboru prozkoumal na Volného žádost i Ústavní soud, nicméně Volného stížnosti soud odmítl. (ČTK, 2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2022b)

7.6 Lubomír Volný – 7. července 2021

O několik měsíců později musela znovu zasahovat policie na půdě Poslanecké sněmovny a to, když Lubomír Volný fyzicky blokoval jednání dolní komory. Stalo se tak při schvalování projednávaného zákona o hlasování v karanténě při nadcházejících volbách do dolní komory. Poslanci si hned v úvodu debaty omezili řečnickou dobu na jedno vystoupení v délce pěti minut. Předsedající schůze Hanzel následně udělil slovo Volnému, který však u řečnické pouze stál a mlčel. Po vypršení řečnické doby odmítl uvolnit místo dalšímu řečníkovi a sezením na židli u řečnického pultu i přes výzvy místopředsedy Hanzela nadále blokoval fungování Sněmovny. (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2021b)

Následně se v řízení schůze vyměnil Hanzel s předsedou dolní komory Vondráčkem, který nejprve Volného napomenul a poté již poněkolkáté v tomto funkčním období vykázal ze sálu do konce jednacího dne. Vzhledem k tomu, že na Vondráčkovo rozhodnutí nereagoval, musel být Volný na žádost předsedy Sněmovny vyveden policií. Ta na svém twitterovém účtu uvedla, že při zákroku použila donucovací prostředky. Vondráček rovněž nechal vypnout obrazový i zvukový záznam. Při potyčce došlo k menšímu poškození řečnické, nicméně škody se podařilo rychle opravit a schůze tak po pauze pokračovala. „*Když vám kolegové vezmou právo vyjádřit svůj názor a dají vám pět minut, tak to už žijeme daleko za komunismem a za Hitlerem,*“ [(Volný, 2021c) in (Kopecký, 2021a)] okomentoval poslanec

Volný svoje chování. Mandátový a imunitní výbor tento incident neprojednával, nicméně Volnému za incident udělil úřad Prahy 1 pokutu. (Kopecký, 2021a; Nohl, 2021; Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2021b)

7.7 Lubomír Volný – 17. září 2021

Podobný incident se stal i v září, kdy Lubomíra Volného musela z jednacího sálu opět násilně vyvádět policie. Volný se snažil zabránit odvolání Hany Lipavské z Rady České televize a stejně jako v červenci po svém vystoupení blokoval řečniště. Předsedající Radek Vondráček ho nejdříve napomenul a poté ho vykázal z jednání. *„Takže, vážený pane poslanče, vzhledem k tomu, že jste neuposlechl ani po napomenutí, vás v souladu s § 19 vykazují až do konce jednacího dne. Vás, ostatní kolegy, opět - protože už to znáte, není to poprvé - vás poprosím o 10, 15 minut přerušování jednání, než si s panem Volným poradí zasahující policie,“* [(Vondráček, 2021b) in (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2021c)] pronesl Vondráček před přerušением jednání. Volný byl za asistence a použití fyzické síly ochranné služby následně vyveden, přičemž bylo opět poškozeno vybavení jednacího sálu. Podobně jako v předchozím případě mandátový a imunitní výbor incident neprojednával. (Kopecký, 2021b; Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2021c)

7.8 Shrnutí osmého funkčního období

Mezi lety 2017 až 2021 došlo v Poslanecké sněmovně v rámci vymezeného období k nejvíce incidentům. Aktérem čtyř z devíti byl poslanec Lubomír Volný, který dokonce v rámci tří incidentů přistoupil k fyzickému násilí. Rovněž násilím vyhrožoval a také pronesl urážky, kterými se snažil zpochybnit důvěryhodnost předsedajícího schůze a jeho strany. Podobně se zachoval i premiér Babiš, když svého politického soka nařkl z opilství a korupce. Nicméně samotný Babiš si na obdobné chování stěžoval u mandátového a imunitního výboru na pirátského poslance Peksu, který měl na zahraničním jednání výboru před švédskými protějšky pronést výroky, které zpochybňovaly Babišovu morální integritu. Stejným způsobem urazil i poslanec Janda ve svém projevu občanský spolek, když kritizoval jeho aktivity.

Mandátový a imunitní výbor za rvačku potrestal Volného maximální pokutou, nicméně ve zbylých případech poslanec vyvázl bez trestu, přičemž dva incidenty ani výbor neprojednával. Andrej Babiš se za své výroky musel omlouvat na základě soudního

rozhodnutí. Výbor Babišův i Jandův výrok odložil z procedurálních důvodů. Stejně dopadly i stížnosti na roztržku mezi Volným, Birkem a Ferjenčíkem.

Česká republika patřila v celém zkoumaném období podle žebříčku Democracy index (EIU, [2007], [2008], 2010, 2011, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023) mezi demokracie, do roku 2013 ji autoři indexu řadili mezi „plné demokracie“, od následujícího roku ovšem byla ČR v kategorii „demokracie s nedostatky“. Velký podíl na nižším hodnocení v druhé dekádě 21. století měla snižující se úroveň politické kultury. Nejhorší skóre v žebříčku však obdrželo období mezi lety 2017 až 2021, což odpovídá osmému volebnímu období Poslanecké sněmovny. V tomto funkčním období také byl v dolní komoře parlamentu zastoupeno historicky nejvyšší počet politických stran či hnutí, které s výjimkou dominantního hnutí ANO měly shodně jednotky či nižší desítky poslanců.

V průběhu osmého funkčního období se projevil často zcela odlišné názory poslance Volného na řadu témat oproti drtivé většině ostatních vládních či opozičních poslanců. Situace se ještě vyostřila při koronavirové pandemii, kdy například Volný spolu se svým kolegou Bojkem odmítali povinnost nosit roušku nebo jinou ochranu dýchacích cest v poslaneckých budovách, a vedení Sněmovny tedy nechalo okolo jejich poslaneckých lavic zřídit bariéru z plexiskla. Volný rovněž ve svých projevech používal útočný, expresivní styl a šířil dezinformace. Předzvěstí pozdějších násilných událostí byl incident, kdy vládnímu poslanci vyhrožoval fyzickou konfrontací. Je třeba také dodat, že Volný je bývalým profesionálním basketbalistou a učitelem tělesné výchovy. Rovněž jeho výška a další fyzické proporce pravděpodobně převyšují poslanecký průměr. Z oficiálního videozáznamu potyčky v lednu 2021 je také patrné, že Volný výškově dominuje i nad zasahujícími policisty. Události v Poslanecké sněmovně do jisté míry kopírovala i napjatá situace ve společnosti, která se například projevila jak v rámci sociálních sítí, tak i na Českou republiku nezvykle vyhocených až násilných demonstracích.

Z výše uvedených důvodů by tedy bylo možné usuzovat, že osmé volební období Poslanecké sněmovny mělo ze zkoumaných funkčních období největší předpoklady pro použití fyzické síly na půdě parlamentu. Ať už se jedná o úroveň demokracie a složení parlamentu, což je klíčové podle Schmolla a Tinga (2023), nebo zvýšené napětí mezi vládní většinou a opozicí či přítomnost poslanců s predispozicemi pro užití fyzické síly, jak popisuje příčiny rvaček v ukrajinském parlamentu Shukan (2013). Nicméně je také nutné uvést, že i přes pokles kvality demokracie ve zmíněném volebním období patřila Česká republika stále mezi

demokracie a občasný sestup v uvedeném žebříčku se nevyhnul ani zemím jako jsou Spojené státy americké nebo Velká Británie, které obecně považujeme za vyspělé demokracie. Rovněž Volný nebyl ve zkoumaném období zdaleka jediným poslancem, který by měl zkušenost s profesionálním sportem. Jednání Poslanecké sněmovny se také účastnili bývalí policisté či vojáci a i přesto, s výjimkou incidentů spojených s Lubomírem Volným, k násilí na půdě parlamentu nedocházelo.

8. Senát 2006–2022

Ve vymezeném období nedošlo na půdě Senátu k přítomnosti zkoumaných jevů. Pozvánky na schůze mandátového a imunitního výboru neobsahovaly bod programu, který by informoval o případném disciplinárním řízení ve smyslu prvního a druhého odstavce paragrafu 13 resp. 14 jednacího řádu. Členové výboru pouze opakovaně projednávali řízení v souvislosti s třetím odstavcem zmíněných paragrafů, tedy v záležitosti spáchání přestupku senátorem. Infobanka ČTK rovněž neobsahovala zprávu o jednání senátního mandátového a imunitního výboru v souvislosti s prvním a druhým odstavcem paragrafu 13 resp. 14 jednacího řádu.

Pravděpodobně nejbliže k urážce, tak jak je definováno zvolenou metodologií, měla mezi lety 2006 až 2022 slovní rozmlíška mezi senátorem Jaromírem Štětinou a sněmovní komisí pro kontrolu BIS. Štětina v roce 2007 prohlásil na adresu komise, že je „na baterky“, „neschopná“ a „odvedla mizernou práci“, a to v souvislosti s prověřováním státního zástupce Obsta z kontaktů na bývalou Státní bezpečnost. Obst byl dozorujícím státním zástupcem u kauzy lidoveckého senátora Jiřího Čunka. Štětinovy výroky se ovšem nelíbily členům kontrolní komise, kteří senátorovi, pokud se neomluví, hrozili stížností senátnímu mandátovému a imunitní výboru. „*Vadí mi, že zpochybňuje rozhodnutí komise a nemá pro to ani argumenty a v podstatě ani důkazy,*“ [(Tejc, 2007) in (ČTK, 2007d)] řekl předseda komise Tejc České tiskové kanceláři. Nakonec však členové komise stížnosti na svého senátního kolegu nepodali. (ČTK, 2007d, 2007e)

Za celou dobu fungování Senátu ovšem došlo i na incident, který musel řešit mandátový a imunitní výbor. Předseda senátního zahraničního výboru Michael Žantovský prohlásil v březnu 1999 při projednávání zákona o zákazu dodávek pro jadernou elektrárnu v Búšehru ve výboru, že ministerstvo průmyslu a obchodu bylo „chyceno s kalhotami dole“. Ministr průmyslu a obchodu Miroslav Grégr, který byl na jednání výboru účasten jakožto předkladatel zákona, se proti výroku ohradil. Když svá slova Žantovský zopakoval, Grégr oznámil, že „pro poškozování pověsti a cti, ale i z jiných důvodů“ podá stížnost k mandátovému a imunitnímu výboru. Což Grégr učinil o rok později, nicméně výbor na svém zasedání v červenci 2000 podnět odložil. Členové výboru se shodli, že nedošlo k osobní urážce. (ČTK, 2000a, 2000b)

Velký rozruch také vyvolal nedávný incident z února 2022, když při projednávání novely pandemického zákona v Senátu ministr zdravotnictví Vlastimil Válek hrál na telefonu karty

na místě pro předkladatele zákona. Na Válkovo chování přitom upozornil „vládní“ senátor Jan Horník ze STAN. Ministr se proti tvrzení ohradil s tím, že se připravuje na závěrečné vystoupení. V reakci na Válkovo vysvětlení zveřejnil další senátor Václav Láska na sociální síti snímek, na kterém ministr hraje karty. Předseda Senátu Miloš Vystrčil situaci vyřešil žádostí o přestávku. V následujících hodinách se za zveřejnění snímku, který zachycuje ministrův telefon, senátor Láska omluvil. Stejně tak nakonec učinil i Horník, kterého Válek přesvědčil, že projevy ostatních senátorů poslouchal. (Kopecký, 2022)

I přes výše popsané incidenty je situace v Senátu výrazně klidnější než v Poslanecké sněmovně. Svědčí o tom také skutečnost, že za celé fungování horní komory nedošlo k urážce senátora jiným kolegou, kterou by musel řešit mandátový a imunitní výbor. Důstojné a přátelské atmosféry jsou si vědomi i samotní senátoři a považují ji za přednost horní komory parlamentu. Tento stav vtipně glosoval na závěr třetího funkčního období senátor ČSSD Zdeněk Vojíř: *„Vzhledem k tomu, že jde o poslední schůzi třetího funkčního období - nelze totiž předpokládat, že by v příštím týdnu byla ještě svolána schůze mimořádná - dovolte mi, abych jménem nás všech se rozloučil se senátory, kterým příští týden uplyne volební období, poděkoval jim za odvedenou práci, popřál mnoho zdaru v dalším osobním i profesním životě. A protože jsem jeden z nich, tak mi dovolte, abych vám všem naším jménem poděkoval za velmi dobré prostředí. Já jsem se tady cítil skutečně lépe než doma. Tím nijak nesnižuji své domácí prostředí, to je více než vzorné, ale skutečně ten kolektiv tady byl nádherný a myslím si, že mi to všichni potvrdí. Já vám za to jménem nás všech velmi děkuji.“* [(Vojíř, 2002) in (Senát Parlamentu České republiky, 2002)]. Situaci v Senátu dokážou ocenit i ministři, kteří v horní komoře obhajují vládní návrhy zákonů a vyzdvihují rozdíl v prostředí mezi oběma komorami parlamentu (Wintr, 2010, s. 367).

Logickým důvodem pro odlišné chování senátorů oproti jejich sněmovním kolegům může být vyšší věk, který je dán parametry pasivního volebního práva pro volby do Senátu. Svoji roli může také hrát rozdílné postavení horní komory v ústavním pořádku, kdy vláda není odpovědná Senátu, ale pouze Poslanecké sněmovně. Senátoři se tak při projednávání návrhů zákonů zabývají více věcným obsahem zákonů než stranickým soupeřením. V neposlední řadě může mít vliv na lepší vzájemné chování oproti Poslanecké sněmovně i větší autorita předsedajících, a to zejména předsedy komory. Je také vhodné zmínit, že i přes rozdílnou atmosféru na schůzích, mají obě komory téměř identické jednací řády.

9. Shrnutí zkoumaného období

Ve vymezeném období došlo celkově na půdě českého parlamentu k 21 incidentům, přičemž se všechny udály v Poslanecké sněmovně. Z perspektivy zkoumané problematiky je tak parlamentní kultura v Senátu zásadně odlišná oproti dolní komoře. Jak popisuje předchozí kapitola, v horní komoře českého parlamentu nedošlo k situaci, kterou by se mandátový a imunitní výbor musel zabývat ve smyslu prvního nebo druhého odstavce paragrafu 14 jednacího řádu. Naproti tomu výbor v Poslanecké sněmovně, jak ukazuje tabulka č. 1, řešil takové incidenty ve všech zkoumaných funkčních obdobích. Za více jak patnáct let členové poslaneckého výboru projednávali celkem 19 případů urážky. Také byl parlament ve stejném období dějištěm 3 násilných incidentů.

Tabulka 1: Počet incidentů v obou komorách parlamentu (vlastní zpracování)

	Počet incidentů
Poslanecká sněmovna 2006–2010	4
Poslanecká sněmovna 2010–2013	5
Poslanecká sněmovna 2013–2017	3
Poslanecká sněmovna 2017–2021	9
Senát 2006–2022	0

(zdroje dat: Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2006–2021; Senát Parlamentu České republiky, 2006–2022)

Pokud se podíváme na personální obsazení jednotlivých incidentů, z analýzy zcela jasně vyplývá, že ve zkoumaném období je použití urážek i násilí, ale obvykle i jejich zacílení, záležitostí čistě mužské části Poslanecké sněmovny. Rovněž lze vidět, že se týkají do velké míry zejména několika konkrétních poslanců. V pátém a šestém funkčním období Poslanecké sněmovny byl nejčastějším autorem urážek David Rath, přičemž čelil celkem čtyřem stížnostem za jeho výroky. Ve dvou zbylých obdobích tuto roli do jisté míry převzal Andrej Babiš, který si ovšem na rozdíl od Ratha také i stěžoval na chování jiných kolegů. Účastníkem incidentů ve třech ze čtyř zkoumaných období byl rovněž Miroslav Kalousek, a to jak v roli stěžovatele, tak i žalovaného. V osmém funkčním období se o čtyři incidenty postaral poslanec Volný, přičemž za jeden byl rekordně potrestán. Pouze v sedmi případech

byl autorem urážky poslanec, který se ve vymezeném období provinil jen jednou. Ve většině tak byly incidenty způsobeny recidivujícími politiky.

Z celkem 19 podaných stížností, které mandátový a imunitní výbor řešil, byla většina podnětů odložena. V devíti případech se výbor neshodl, že žalované výroky či chování byly urážkou, přičemž u jednoho incidentu dokonce výbor prokázal, že se nevhodné chování nestalo. Šest žádostí bylo z procedurálních důvodů odloženo jako například v záležitosti poslance Jakuba Jandy, na kterého podaly podnět k výboru policie a městský úřad, což však odporuje jednacímu řádu Sněmovny. Čtyři incidenty členové výboru potrestali, přičemž v jednom případě výbor nakázal omluvu, zatímco ve zbylých udělil pokutu. Tři z potrestaných poslanců se odvolali k Poslanecké sněmovně, která ve dvou případech rozhodnutí výboru potvrdila. Ve třetí záležitosti plénum dolní komory rozhodnutí nezrušilo, ani nepotvrdilo, tudíž se žalovaný omlouvat nemusel. Do jisté míry mělo vliv na rozhodování mandátového a imunitního výboru i personální obsazení výboru. V pátém funkčním období nastala ve výboru situace, kdy některé výsledky hlasování odpovídaly rozdělení mezi vládou a opozicí a vzhledem k téměř vyrovnanému poměru sil, tak mandátový a imunitní výbor postrádal akceschopnost.

9.1 Styl urážek

Výroky či chování, kterými se poslanci cítili být uraženi, lze rozdělit do několika kategorií. První skupinu tvoří chování, které je obecně ve společnosti považováno za nevhodné. Mimo jiné do ní můžeme zařadit použití vulgárních slov a gest, rovněž také pokřikování z pléna na poslance, který má u řečnického pultíku projev. V českém parlamentu není takové chování standardem na rozdíl od například Velké Británie. V neposlední řadě tato kategorie zahrnuje i nevšední hlasové projevy. Dalším druhem je urážka ad hominem, tedy výrok, který se snaží znevěhodnit argument poukazováním na autorovo chování či jiné nedostatky. Do třetí kategorie jsou řazeny výroky, které mají za cíl zpochybnit morální integritu. Poslední skupinu tvoří chování, při kterém dochází k vyhrožování násilím. I když by tento druh urážky mohl být součástí první kategorie, protože se zcela jistě jedná o společensky nevhodné či dokonce potencionálně trestné chování, jsou takovéto výroky pro potřeby práce řazeny do vlastní kategorie.

Některé situace obsahovaly výroky či chování, které je možné zařadit do více než jedné skupiny. Tabulka č. 2 obsahuje rozdělení všech incidentů podle kategorie urážky. Do analýzy je zahrnut i incident Víta Bárty, který se podle mandátového a imunitního výboru nestal.

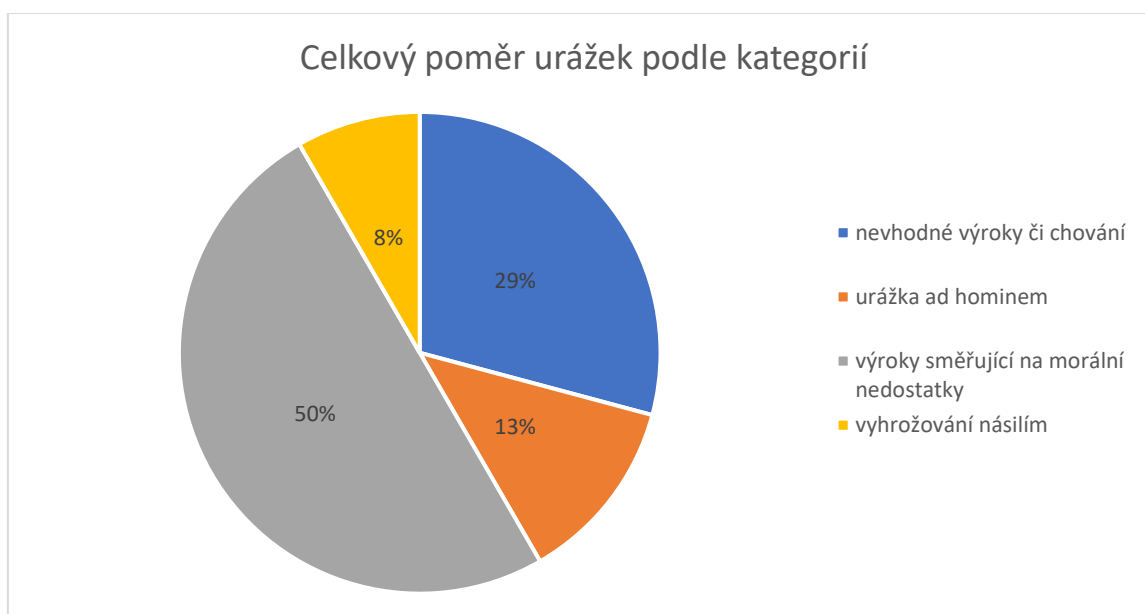
Tabulka 2: Rozdělení incidentů podle kategorií urážek (vlastní zpracování)

Datum incidentu	Aktér	Kategorie urážky*
<i>2. února 2007</i>	<i>Mirek Topolánek</i>	<i>1</i>
<i>13. března 2007</i>	<i>David Rath</i>	<i>3</i>
<i>26. dubna 2007</i>	<i>Mirek Topolánek</i>	<i>2</i>
<i>4. června 2008</i>	<i>David Rath</i>	<i>3</i>
<i>26. října 2010</i>	<i>David Rath</i>	<i>2, 3</i>
<i>26. dubna 2011</i>	<i>Daniel Korte</i>	<i>1</i>
<i>20. září 2011</i>	<i>Jiří Krátký</i>	<i>1, 3</i>
<i>20. září 2011</i>	<i>David Rath</i>	<i>1, 3</i>
<i>3. listopadu 2011</i>	<i>Vít Bárta</i>	<i>1</i>
<i>17. června 2014</i>	<i>Miroslav Kalousek</i>	<i>3</i>
<i>17. září 2014</i>	<i>Daniel Korte</i>	<i>3</i>
<i>21. června 2015</i>	<i>Andrej Babiš</i>	<i>3</i>
<i>22. května 2018</i>	<i>Mikuláš Peksa</i>	<i>3</i>
<i>11. července 2018</i>	<i>Andrej Babiš</i>	<i>2, 3</i>
<i>5. února 2019</i>	<i>Jakub Janda</i>	<i>3</i>
<i>13. března 2019</i>	<i>Jan Birke</i>	<i>1</i>
<i>13. března 2019</i>	<i>Mikuláš Ferjenčík</i>	<i>1</i>
<i>13. března 2019</i>	<i>Lubomír Volný</i>	<i>4</i>
<i>21. ledna 2021</i>	<i>Lubomír Volný</i>	<i>3, 4</i>
<i>*(1) nevhodné výroky či chování; (2) urážka ad hominem; (3) výrok zpochybňující morální integritu; (4) vyhrožování násilím</i>		

(zdroje dat: ČTK, 2006–2022; Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2006–2021; Senát Parlamentu České republiky, 2006–2022)

Z grafu č. 1 je patrné, že přesně polovina urážek cílí na zpochybnění morální integrity oběti. Jednou z příčin vysoké četnosti této kategorie urážek může být společenská nálada ve zkoumaném období, kdy je korupce i aktivní participace na předlistopadovém režimu ve většinové populaci považována za nevhodné, či spíše nemorální chování. Rozšířená obava z korupce vzhledem k řadě skandálů a kauz panovala téměř po celé zkoumané období. Lze si tedy představit, že autoři urážek využívali společenskou náladu ke zpochybnění politických soupeřů, jelikož nařčení z korupce mohlo v očích voličů znamenat menší míru volitelnosti nařknutého politika. Rovněž je pravděpodobné, že urážkou směřovanou na komunistickou minulost se autor snažil o mobilizaci svých voličů a posílení soudržnosti určitého politického proudu. Zvýšenou citlivost u části veřejnosti na participaci osob spojených s komunistickou diktaturou lze pozorovat v sedmém a osmém funkčním období, kdy na moci participuje hnutí Andreje Babiše a také vzrostl vliv KSČM.

Graf 1: Celkový poměr urážek podle kategorií (vlastní zpracování)



(zdroje dat: ČTK, 2006–2022; Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2006–2021; Senát Parlamentu České republiky, 2006–2022)

Rovněž relativně vysoké zastoupení má skupina nevhodných výroků a chování, která ovšem překvapivě nedominuje. Vzhledem k publicitě, které se takovýmito incidentům dostává, bylo očekávatelné, že bude nejpočetněji zastoupena. U třetí kategorie stojí za zmínku skutečnost, že dva ze tří případů spojuje téměř identický výrok, který je směřován na totožného poslance, i když incidenty dělí takřka osm let. Poslední skupinu urážek si opanoval

Lubomír Volný, což je logické vzhledem k tomu, že ve vymezeném období jako jediný použil fyzické násilí.

9.2 Podmínky užití urážek

Na základě analýzy incidentů je možné určit tři základní podmínky užití urážky na půdě parlamentu: (1) schopnost použití urážky ve spojitosti s osobními predispozicemi; (2) motivace; (3) předpokládaná ziskovost. Každý incident obsahuje všechny tři.

Každý poslanec pochází z unikátního prostředí, chová se podle určitých vzorců a má vlastní specifický verbální i nonverbální styl komunikace. Tedy poslanci se v parlamentu neprojevují stejně a mají vlastní mentální hranici, která například omezuje jejich použitý slovník nebo gesta. Je tak logické, že to, co by si dovolil jeden poslanec, by pro jiného mohlo být už neakceptovatelné. Určitý návod, jaké jsou mantinely pro členy parlamentu, rovněž poskytuje poslancům i jednací řád. Stejně tak může ovšem mít vliv na parlamentní vystoupení i temperament a psychický stav poslance, a pokud se projevuje pod vlivem emocí, může to vést i k použití urážky. Jestliže se podíváme na incidenty poslanců, kteří se dopustili takového chování opakovaně, zjistíme, že způsob jejich nevhodného projevu na půdě parlamentu vcelku přesně odpovídá i stylu chování mimo Poslaneckou sněmovnu. První z podmínek pro použití urážky je tedy schopnost pronést urážlivý výrok nebo provést urážlivé chování. Pokud poslanec za celé funkční období nevystoupí s projevem u řečnického pultíku, tak je šance na urážku velmi malá. Naopak u poslance, který se chová nevhodně v situacích mimo parlament (např. na sociálních sítích nebo veřejných vystoupeních), je šance vyšší.

Druhou podmínkou je motivace poslance pro použití urážky či urážlivého chování. Tu je možné rozdělit na dva základní typy: osobní a politickou, přičemž se oba typy v rámci incidentu mohou vyskytovat souběžně. Osobní motivace pro urážku může pramenit například z předcházející interakce či z osobní antipatie mezi autorem urážky a její obětí. Naopak politická motivace spočívá například ve vymezení se proti politické konkurenci a tím se pokusit oslovit svou voličskou základnu.

Zásadní pro užití urážky je rovněž předpokládána reakce médií, veřejnosti, parlamentních orgánů (předsedající schůze, mandátový a imunitní výbor) nebo dokonce soudu, které by případně nevhodné chování řešily. Pokud bude reakce na incidenty slabá nebo nulová, může to vést k většímu výskytu nevhodného chování v parlamentu. Třetí podmínkou je, že

poslanci musí mít dojem, že i přes případné sankce se jim stále vyplatí urážku provést. Tento úsudek však nemusí být vždy proveden ve zcela přičetném stavu, kdy se poslanec pod vlivem emocí domnívá, že se mu vyplatí urážku provést, i když tomu tak ve výsledku není.

Snížení pravděpodobnosti incidentů je teoreticky možné skrze všechny tři podmínky. Například pokud budou občané volit své zástupce, kteří jsou klidné a méně temperamentní povahy a standardně nepoužívají vulgární či jiné nevhodné výrazy, je výrazně menší šance na výskytu urážky v parlamentu. Stejného efektu by mohlo být dosaženo, pokud by například mandátový a imunitní výbor urážky poslanců přísně trestal. Nejméně reálnou možností ke snížení popisovaného chování je však změna v přístupu veřejnosti, a to ve smyslu motivace i reakce, kdy občané svými postoji a projevy například na sociálních sítích politiky spíše do jisté míry inspirují ke konfrontačnímu chování než ke konstruktivní debatě bez emocí.

9.3 Reakce na násilné incidenty

Mimo použitá invektiva však došlo v českém parlamentu ve vymezeném období i k použití násilí. Stejně jako v případě urážek se incidenty udály pouze v Poslanecké sněmovně v rámci osmého funkčního období, přičemž všechny tři případy měly stejného ústředního aktéra – Lubomíra Volného. Bývalý poslanec SPD poprvé použil na půdě Sněmovny fyzickou sílu v lednu 2021, kdy nejdříve slovně napadal předsedajícího schůze a poté se s ním přetahoval o mikrofon u místa předsedajícího. Následně fyzicky napadl poslanecké kolegy, kteří místopředsedovi přispěchali na pomoc. Situace se uklidnila až po příchodu policistů. Volný byl za celý incident potrestán v maximálně možné míře. Dva zbývající incidenty měly podobný charakter, kdy se poslanec snažil blokovat projednání bodu programu schůze a odmítal za použití síly opustit řečniště. V obou případech ho tak ochranka musela nejdříve přemocit a poté vyvést z jednacího sálu, nicméně těmito potyčkami se mandátový a imunitní výbor nezabýval. Všechny incidenty mimo jiné spojuje skutečnost, že Volný přistoupil k použití fyzické síly jako první. Ostatní poslanci či zasahující policisté ji použily až v reakci na Volného chování.

Mandátový a imunitní výbor se v případě prvního násilného incidentu z ledna 2021 rozhodnul potrestat ústředního aktéra Lubomíra Volného nejvyšší možnou pokutou ve výši jednoho měsíčního platu. Dva zbylé případy násilí v Poslanecké sněmovně z července a září 2021 však výbor vůbec neprojednával. Násilnosti byly oproti prvnímu incidentu méně intenzivní, nicméně i tak se poslanec Volný choval zcela nepřijatelně pro jednání parlamentu.

Sice fyzicky nenapadnul některého z poslanců, ale pomocí fyzické síly se snažil zabránit policistům, aby ho vyvedli z jednacího sálu. Důvodem pro nečinnost mandátového a imunitního výboru byla skutečnost, že chování Lubomíra Volného v těchto případech nedosáhlo hranice trestného činu, aby bylo možné zahájit disciplinární řízení podle prvního odstavce paragrafu 13 jednacího řádu. Předseda Poslanecké sněmovny Vondráček v rozhovoru uvedl, že přestupky, které spáchal Volný musí tedy řešit správní orgán, nikoliv mandátový a imunitní výbor. Vedení Poslanecké sněmovny si určité mezery v jednacím řádě bylo vědomo a plánovalo změnu, která by mandátovému a imunitnímu výboru umožňovala trestat i přestupky spáchané v parlamentu. Z analýzy vyplývá, že násilné incidenty je tedy možné rozdělit do dvou skupiny podle toho, zda chování splňuje znaky trestného činu nebo nikoli. (Jadrná, 2021)

Závěr

Zatímco urážky jsou relativně častou součástí jednání Poslanecké sněmovny napříč funkčními obdobími, v případě Senátu analýza prokázala, že obecně deklarovaná odlišnost parlamentní kultury oproti dolní komoře, se projevuje i v absenci urážlivého chování. Rovněž je z výzkumné části práce patrné, že urážky jsou dominantně mužskou záležitostí.

Zkoumání určeného fenoménu ukázalo, že chování či výroky urážející jiné členy parlamentu nemají vždy stejnou podobu. Nejčastěji urážky cílí na zpochybnění morální integrity poslance. Ve zkoumaném období je ve všech incidentech tento typ zastoupen přesně v polovině případů. Četně jsou také zastoupeny urážky, při kterých bylo použito nevhodných výroků nebo chování, jako jsou například vulgární výrazy nebo gesta. Do této kategorie jsou také řazeny případy nestandardních projevů jako například pokřikování nebo zpěv. Naopak relativně málo reprezentovanou skupinou jsou invektivy, které měly za cíl znevěrohodnit argumentaci oběti. Poslední kategorii tvoří výroky, při kterých dochází k vyhrožování násilím. Přičemž oba vyskytující se případy tohoto typu urážky jsou spojeny s jedním jediným poslancem.

K použití urážky v parlamentu je nutné splnit tři podmínky. První podmínkou je schopnost poslance použít urážku, což souvisí s osobními predispozicemi. Například pokud se jedná o poslance, který v parlamentu nevystupuje, je pravděpodobnost použití urážky velmi malá. Naopak pokud politikovi nedělá problém ve veřejných vystoupeních pronést vulgaritu, je použití urážky v parlamentu reálné. Druhou podmínkou je motivace autora, bez které by urážku neprovedl. Ta může být osobní nebo politická, přičemž konkrétní incident může obsahovat obě motivace současně. Poslední třetí podmínkou je dojem ziskovosti, kvůli kterému autor urážku učinil. Urážející poslanec musí mít dojem, že se mu urážka vyplatí. Skrze všechny tři podmínky lze teoreticky výskyt urážek v parlamentu ovlivnit.

Reakce mandátového a imunitního výboru na násilné incidenty je v maximální míře potrestat aktéra případu. Výbor se v jediném případě, který se dostal na schůzi, rozhodnul pro nejvyšší možnou pokutu. Ovšem analýza současně identifikovala chování, které sice obsahuje použití fyzické síly k dosažení cílů, nicméně jednání nesplňuje znaky trestného činu. Na aktéry se tak nevztahuje první odstavec paragrafu 13 jednacího řádu, podle kterého může být s poslanci zahájeno disciplinární řízení za chování v parlamentu, které by jinak bylo trestné. Takový incident tak není v kompetenci mandátového a imunitního výboru, ale musí ho řešit správní orgán.

Diplomové práci se pomocí obsahové analýzy podařilo odpovědět na všechny tři stanovené otázky, tudíž lze považovat metodologii výzkumu za dobře zvolenou. Nicméně určitou komplikaci představovala skutečnost, že jednání mandátového a imunitního výboru probíhalo bez přítomnosti veřejnosti a zástupců médií. Ve výzkumné části textu tak bylo nutné v některých otázkách vycházet pouze z vyjádření členů výborů ve sdělovacích prostředcích. Pokud by například všechny výsledky hlasování ve spojitosti s disciplinárním řízením byly volně dostupné, umožnilo by to přesnější výzkum daného tématu.

I když práce poskytuje široký a obsáhlý výzkum problematiky urážek a násilí v českém parlamentu, existují možnosti pro její případné rozšíření. Za pozornost by stálo srovnání zkoumaných jevů v českém parlamentu oproti zahraničí. Ať už by šlo o četnost nebo reakce na incidenty. V rámci českého kontextu by bylo možné výzkum rozšířit o rozhovory s jednotlivými aktéry uvedených incidentů. Rovněž by se práce mohla věnovat delšímu časovému období, a to například incidentům před rokem 2006.

Diplomové práci se podařilo splnit vymezené cíle, a tudíž případnému čtenáři poskytuje podrobný přehled o problematice urážek a násilí v českém parlamentu. Text přináší zjištění a informace v rámci tématu, kterému odborná komunita nevěnuje dostatečnou pozornost.

Summary

While insults are a relatively common part of the Chamber of Deputies' meetings in all terms, in the case of the Senate, the analysis showed that the generally declared difference in parliamentary culture compared to the lower chamber is reflected in the absence of insulting actions. It is also evident from the research part of the thesis that insults are predominantly perpetrated by males.

The research of the specified phenomenon showed that actions or utterances insulting other Members of Parliament do not always take the same form. Insults most often aim to question the moral integrity of an MP. In the analysed period, this type is represented in exactly half of all incidents. Insults that involved the use of inappropriate language or actions, such as vulgar language or gestures, were also frequent. This category also includes cases of non-standard expressions such as shouting or singing. On the other hand, a relatively under-represented group are insults that were intended to undermine the recipient's argument. The last category comprises utterances that involve threats of violence. Both occurrences of this type of insult are linked to a single MP.

To use an insult in Parliament, three conditions have to be fulfilled. The first condition is a Member of Parliament's ability to use an insult, which is related to personal predispositions. For example, if an MP does not speak in parliamentary debates, the chances of using an insult are very low. On the other hand, if a politician has no problem uttering vulgarity in public speeches, the use of an insult in parliament is quite possible. The second condition involves the author's motivation; without it, the insult would not occur. This can be personal or political, a particular incident may contain both motivations simultaneously. The third and final condition is the perceived benefit, for which the author made the insult. An MP who insults must feel that the insult will be worth it. It is theoretically possible to influence the occurrence of insults in parliament through all three conditions.

The response of the Mandate and Immunity Committee to violent incidents is to punish a participant involved to the fullest extent. The Committee resolved to impose the maximum penalty in the only case that came to the meeting. However, the analysis also revealed actions that, although involving the use of physical force to achieve goals, do not constitute criminal offenses. The participants are thus not subject to the first section of paragraph 13 of the Rules of Procedure, under which MPs can be subject to disciplinary proceedings for actions in Parliament that would otherwise be a criminal offence. Such an incident is therefore not

within the jurisdiction of the Mandate and Immunity Committee, but must be dealt with by an administrative authority.

The thesis has managed to answer all three questions by using content analysis, thus the research methodology can be considered to be appropriately chosen. However, it was a complication that the meeting of the Mandate and Immunity Committee took place without the public and media attendance. Thus, in the research part of the text, it was necessary to rely only on the statements of committee members in the media for some questions. If, for example, all voting results in connection with disciplinary proceedings were publicly available, this could allow for more accurate research on the topic.

Although the thesis provides a broad and comprehensive research on the issue of insults and violence in the Czech Parliament, there are possibilities for its possible extension. It would be worthwhile to compare the phenomena studied in the Czech parliament with those abroad. Whether it would concern the frequency or responses to incidents. Within the Czech context, the research could be extended by interviews with the participants in the incidents described by the thesis. The paper could also cover a wider period of time, for example, incidents prior to 2006.

The thesis has succeeded in fulfilling its objectives and therefore provides the potential reader with a detailed overview of the issue of insults and violence in the Czech Parliament. The document presents findings and information on a topic that has not received sufficient attention from the research community.

Použitá literatura

ADAMIČKOVÁ, Nad'a a KÖNIGOVÁ, Marie, 2010. České poslance urážky nevzrušují, v zahraničí za ně padají vysoké pokuty. Online. *Novinky.cz*. Dostupné z:

<https://www.novinky.cz/clanek/domaci-ceske-poslance-urazky-nevzrusuji-v-zahranici-za-ne-padaji-vysoke-pokuty-28416>. [cit. 2024-03-15].

ADAMIČKOVÁ, Nad'a a KÖNIGOVÁ, Marie, 2011a. Rath odmítá zaplatit pokutu za to, že označil Kalouska za opilého. Online. *Novinky.cz*. Dostupné z:

<https://www.novinky.cz/clanek/domaci-rath-odmita-zaplatit-pokutu-za-to-ze-oznacil-kalouska-za-opileho-130389>. [cit. 2024-01-22].

ADAMIČKOVÁ, Nad'a a KÖNIGOVÁ, Marie, 2011b. Korte za zpěv před mandátový výbor. Online. *Právo*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/press?id=PR2011043006150648>.

[cit. 2024-01-23].

ADAMIČKOVÁ, Nad'a a KÖNIGOVÁ, Marie, 2015. Babiš prý vydíral Šincla: Já na vás vím, co jste zač. Online. *Novinky.cz*. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-babis-pry-vidiral-sinclaj-na-vas-vim-co-jste-zac-307527>. [cit. 2024-02-24].

ADAMIČKOVÁ, Nad'a a KÖNIGOVÁ, Marie, 2019a. Policie odložila oznámení na poslance Jandu, řeší to výbor. Online. *Právo*. Dostupné z:

<https://ib.ctk.cz/cs/press?id=N09012019p007a02f>. [cit. 2024-04-04].

ADAMIČKOVÁ, Nad'a a KÖNIGOVÁ, Marie, 2019b. Poslanci si vyřizují účty přes mandátový výbor. Online. *Novinky.cz*. Dostupné z:

<https://www.novinky.cz/clanek/domaci-poslanci-si-vyrizuji-ucty-pres-mandatovy-vybor-40271302>. [cit. 2024-02-29].

BABIŠ, Andrej, 2018a. In: ZELENKA, Jakub, 2018. Babiš si stěžuje sněmovně: Pirát Peksa Švédům řekl, že jsem stíhaný a rozkrádám dotace. Online. *Aktuálně.cz*. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/pirat-peksa-o-mne-rekl-ze-rozkradam-dotace-svedske-diplomaty/r~6ceddfca4dd711e88560ac1f6b220ee8/>. [cit. 2024-02-25].

BABIŠ, Andrej, 2018b. In: POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2018a. *Stenografický zápis 17. schůze, 11. července 2018*. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/017schuz/17-1.html>. [cit. 2024-02-27].

BÁRTA, Vít, 2011. In: MACHOVÁ, Martina, 2011. Bárta ukázal opozici prostředníček. Prý nevědomky. Online. *Aktuálně.cz*. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/politika/barta-ukazal-opozici-prostrednicek-pry-nevedomky/r~i:article:720302/>. [cit. 2024-01-26].

BEK, Lukáš, 2006. Výzkum: Zpráva policisty Kubiceho ovlivnila čtvrtinu voličů. Online. *Novinky.cz*. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-vyzkum-zprava-policisty-kubiceho-ovlivnila-ctvrtinu-volicu-40119493>. [cit. 2023-12-08].

BENDA, Marek, 2007. In: IDNES, 2007b. Výbor nebude trestat Ratha za slova o Langerovi. Online. *iDnes.cz*. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/vybor-nebude-trestat-ratha-za-slova-o-langerovi.A070502_200530_domaci_ost. [cit. 2023-12-08].

BIRKE, Jan, 2019. In: POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2019. *Stenografický zápis 26. schůze, 1. února 2019*. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/26-8.html>. [cit. 2024-02-29].

BLESK, 2008. Jihokorejští politici při bitce zdemolovali parlament. Online. *Blesk.cz*. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-udalosti-zahranici/106222/jihokorejsti-politici-pri-bitce-zdemolovali-parlament.html>. [cit. 2024-03-18].

BOBÍKOVÁ, Lenka, 2018. Potíže s poslaneckou imunitou začaly za první republiky. Online. *Novinky.cz*. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/historie-potize-s-poslaneckou-imunitou-zacaly-za-prvni-republiky-40062351>. [cit. 2023-09-11].

BROŽOVÁ, Karolína, 2014. Další fízl ve Sněmovně. Poslanec Hájek chce omluvu od Korteho. Online. *Novinky.cz*. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-dalsi-fizl-ve-snemovne-poslanec-hajek-chce-omluvu-od-korteho-241914>. [cit. 2024-04-04].

COSTA, Olivier a ROZENBERG, Olivier, 2023. Insults in the European Parliament: Between Self-Rationalisation and Intercultural Turbulence. Online. *Redescriptions: Political Thought, Conceptual History and Feminist Theory*. 2023-08-07, roč. 26, č. 1, s. 41-56. ISSN 2308-0914. Dostupné z: <https://doi.org/10.33134/rds.384>. [cit. 2024-03-18].

ČESKÝ ROZHLAS [@Ceskyrozhlas], 2021. *Poslanec Volný rozpoutal ve sněmovně potyčku*. Online. 2021. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=UPJDAZsPAYs>. [cit. 2024-04-04].

ČSÚ, [2006]. *Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 02.06. – 03.06.2006*. Online. Volby.cz. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/ps2006/ps?xjazyk=CZ>. [cit. 2024-02-14].

ČSÚ, [2010]. *Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 28.05. – 29.05.2010*. Online. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/ps2010/ps?xjazyk=CZ>. [cit. 2023-11-08].

ČSÚ, [2013]. *Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 25.10. – 26.10.2013*. Online. Volby.cz. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/ps2013/ps?xjazyk=CZ>. [cit. 2024-02-14].

ČSÚ, [2017]. *Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 20.10. – 21.10.2017 (promítnuto usnesení NSS)*. Online. Volby.cz. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/ps2017nss/ps?xjazyk=CZ>. [cit. 2024-02-25].

ČTK, 2000a. Senátní výbor bude řešit stížnost ministra Grégra na Žantovského. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=20000718F01293>. [cit. 2024-04-04].

ČTK, 2000b. Senátní výbor neuznal stížnost ministra Grégra na Žantovského. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=20000719E02617>. [cit. 2024-04-04].

ČTK, 2006. Kubice: Ve státní správě bují zločin; Paroubek hovoří o spiknutí. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T200605290724201>. [cit. 2024-04-04].

ČTK, 2007a. Poslanec si stěžuje na Topolánkovo gesto, premiérovi hrozí pokuta. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T200702080913002>. [cit. 2023-11-22].

ČTK, 2007b. Premiér pokutu nedostane, výbor ale gesto označil za nevhodné. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T200702220924402>. [cit. 2024-04-10].

ČTK, 2007c. Premiérovi ani Rathovi za slova na adresu oponentů postih nehrozí. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T200705020975703>. [cit. 2023-12-08].

ČTK, 2007d. Sněmovní komise k BIS chce, aby jí Štětina vysvětlil své výroky. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T200708310596401>. [cit. 2024-04-10].

ČTK, 2007e. Senátor: Požadavek komise pro BIS vůči Štětinovi je uraženost. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T200708270609501>. [cit. 2024-04-04].

ČTK, 2008. Rath kvůli tomu, jak nařkl Julínka, čelí disciplinárnímu řízení. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T200806250629601>. [cit. 2024-04-04].

ČTK, 2010a. Poslanci budou řešit Rathův spor s Kalouskem o opilost. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T201011040833302>. [cit. 2024-04-04].

ČTK, 2010b. Sněmovní výbor by mohl rozhodnout o postihu Ratha 16. prosince. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T201011230761102>. [cit. 2024-04-04].

ČTK, 2011a. Bárta kvůli skandálu opustil vládu, Nečas zvažuje odchod Johna. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T201104080948802>. [cit. 2024-04-04].

ČTK, 2011b. Rath dostal pokutu 10.000 Kč za výrok o údajně opilém Kalouskovi. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T201102030806002>. [cit. 2024-01-22].

ČTK, 2011c. Korte nebude potrestán za svůj pěvecký projev ve sněmovně. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T201105180263101>. [cit. 2024-01-23].

ČTK, 2011d. Poslanec ČSSD s pomocí vulgarismu odmítl noční jednání sněmovny. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T201109200941802>. [cit. 2024-04-04].

ČTK, 2011e. Výbor se bude zabývat vulgárními výroky poslance Krátkého. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T201109210636801>. [cit. 2024-01-24].

ČTK, 2011f. Výbor bude ve středu řešit výroky poslance Krátkého. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T201109300748201>. [cit. 2024-04-04].

ČTK, 2011g. Poslanec Krátký dostal za svůj výrok pokutu 5000 korun. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T201110050692002>. [cit. 2024-04-04].

ČTK, 2011h. Výbor se začal zabývat Rathovým "užitečným idiotem". Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T201111020607001>. [cit. 2024-04-04].

ČTK, 2011ch. Bárta zachytil fotograf, jak hlasuje vztyčeným prostředníčkem. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T201111040722302>. [cit. 2024-01-26].

ČTK, 2012a. NSS potvrdil Rathovi pokutu za výrok na Kalouskovu adresu. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T201205230651201>. [cit. 2024-04-04].

ČTK, 2012b. ÚS odmítl Rathovu stížnost ve sporu o pokutu 10.000 Kč za výrok. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T201201190414701>. [cit. 2024-04-04].

ČTK, 2012c. Rath a Bárta uniknou trestu za výrok a za vztyčený prostředník. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T201201170859902>. [cit. 2024-04-04].

ČTK, 2014a. Sněmovní výbor řeší podnět na Kalouska kvůli jeho výroku na plénu. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T201407150459401>. [cit. 2024-02-18].

ČTK, 2014b. Sněmovna nerozhodla, Kalousek se ale za výroky omlouvat nemusí. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T201409250670905>. [cit. 2024-02-18].

ČTK, 2015a. ČSSD: Metody Babiše vůči Šinclovi připomínají praxi StB. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T201506180221102>. [cit. 2024-04-04].

ČTK, 2015b. Poslanci ČSSD Šinclovi se neomluvím, lhal o mně. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T201506180276001>. [cit. 2024-04-04].

ČTK, 2015c. Sněmovní výbor se nebude zabývat Šinclovou stížností na Babiše. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T201507070504701>. [cit. 2024-02-24].

ČTK, 2018a. Babiš chce disciplinární řízení s Peksou, ten se ohradil. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T201804300276601>. [cit. 2024-02-25].

ČTK, 2018b. Kalousek vyzve Babiše k omluvě za slova o ožralovi a zloději. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T201807120579002>. [cit. 2024-02-27].

ČTK, 2019a. Imunitní výbor se nebude zabývat sporem Kalouska s Babišem. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T201905290586201>. [cit. 2024-04-04].

ČTK, 2019b. Výbor odložil podněty na Jandu (ODS) za jeho výroky o ČSBS. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T201902050424601>. [cit. 2024-04-04].

ČTK, 2019c. Poslanci se ostře střetli kvůli postupu vyhošťování cizinců. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T201902010598103>. [cit. 2024-02-29].

ČTK, 2019d. Sněmovní výbor nepovede řízení s Volným (SPD) kvůli ostré debatě. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T201903130679301>. [cit. 2024-04-04].

ČTK, 2019e. Z SPD odcházejí moravskoslezští poslanci Volný, Bojko a Nevludová. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T201903151106705>. [cit. 2024-03-01].

ČTK, 2020a. Nejvyšší soud nařídil projednat žalobu Kalouska na Babiše. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T202004300263003>. [cit. 2024-04-04].

ČTK, 2020b. Babiš se má omluvit Kalouskovi za své výroky, rozhodl soud. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T202009180622703>. [cit. 2024-04-04].

ČTK, 2021a. Babiš se Kalouskovi zatím nemusí omlouvat, spor se vrací k soudu. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T202102260446901>. [cit. 2024-04-04].

ČTK, 2021b. Babiš se nemusí omlouvat Kalouskovi za výroky ve Sněmovně, určil soud. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T2021072808801>. [cit. 2024-04-04].

ČTK, 2021c. Volný po potyčce nerezignuje na poslanecký mandát. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T202101210839201>. [cit. 2024-03-01].

ČTK, 2021d. Poslanci odsoudili chování Volného a potyčku ve Sněmovně. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T202101210840902>. [cit. 2024-04-04].

ČTK, 2021e. Sněmovní výbor se nyní bude zabývat zejména výroky Volného. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T202101260255803>. [cit. 2024-04-04].

ČTK, 2021f. Hanzel míní, že ho Volný při řízení schůze Sněmovny napadl. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T202101260445604>. [cit. 2024-04-04].

ČTK, 2021g. Volný má kvůli potyčce na plénu zaplatit jeden plat 90.800 korun. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T202102160469702>. [cit. 2024-04-04].

ČTK, 2021h. Volný má zaplatit pokutu za lednovou potyčku na plénu, potvrdila Sněmovna. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T2021042009776>. [cit. 2024-04-04].

- ČTK, 2022a. Babiš se nemusí omlouvat Kalouskovi za výroky ze Sněmovny, potvrdil soud. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T2022011907169>. [cit. 2024-04-04].
- ČTK, 2022b. Ústavní soud odmítl stížnost Volného proti pokutě za incident ve Sněmovně. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T2022021403411>. [cit. 2024-03-05].
- ČTK, 2023. Babiš se musí omluvit Kalouskovi za výroky, že rozkrádal obranu, nařídil NS. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T2023091502325>. [cit. 2024-02-27].
- ČT24, 2012a. Poslanci přehlasovali senátní veto, církevní restituce jsou schváleny. Online. *ČT24*. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/poslanci-prehlasovali-senatni-veto-cirkevni-restituce-jsou-schvaleny-290193>. [cit. 2024-01-28].
- ČT24, 2012b. Rath prohrál soud o pokutu za urážku Kalouska. Online. *ČT24*. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/rath-prohral-soud-o-pokutu-za-urazku-kalouska-260874>. [cit. 2024-04-04].
- ČT24, 2013. Rozpuštěno. Poslanci dali sněmovně vale. *ČT24*. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/rozpusteno-poslanci-dali-snemovne-vale-312913>. [cit. 2024-01-28].
- ČT24, 2021. Vláda přečkala hlasování o nedůvěře, komunističtí poslanci před ním odešli ze sálu. Online. *ČT24*. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/vlada-preckala-hlasovani-o-neduvere-komunisticti-poslanci-pred-nim-odesli-ze-salu-33031>. [cit. 2024-02-25].
- DENÍK, 2007. Konečná chce po Topolánkovi omluvu - řekl jí, že "blábolí." Online. *Deník.cz*. Dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/konecna_topolanek_omluva200704.html. [cit. 2023-12-19].
- ECHO24, 2021. VIDEO: Horší než Volného flákanec. Schůzi parlamentu přerušila hromadná rvačka. Online. *Echo24.cz*. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/ShndW/video-horsi-nez-volneho-flakanec-schuzi-parlamentu-prerusila-hromadna-rvacka>. [cit. 2024-03-18].
- EIU, [2007]. *Democracy index 2006: a pause in democracy's march*.

- EIU, [2008]. *Democracy index 2008*.
- EIU, 2010. *Democracy index 2010: Democracy in retreat*.
- EIU, 2011. *Democracy index 2011: Democracy under stress*.
- EIU, 2013. *Democracy index 2012: Democracy at a standstill*.
- EIU, 2014. *Democracy index 2013: Democracy in limbo*.
- EIU, 2015. *Democracy Index 2014: Democracy and its discontents*.
- EIU, 2016. *Democracy Index 2015: Democracy in an age of anxiety*.
- EIU, 2017. *Democracy Index 2016: Revenge of the “deplorables”*.
- EIU, 2018. *Democracy Index 2017: Free speech under attack*.
- EIU, 2019. *Democracy Index 2018: Me too? Political participation, protest and democracy*.
- EIU, 2020. *Democracy Index 2019: A year of democratic setbacks and popular protest*.
- EIU, 2021. *Democracy Index 2020: In sickness and in health?*
- EIU, 2022. *Democracy Index 2021: The China challenge*.
- EIU, 2023. *Democracy Index 2022: Frontline democracy and the battle for Ukraine*.
- EURACTIV, 2010. Farage pokutován za urážku Van Rompuyho. Online. *Euractiv.cz*. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/cr-v-evropske-unii/news/farage-pokutovan-za-urazku-van-rompuyho-007171/>. [cit. 2024-03-17].
- GANDRUD, Christopher, 2016. Two sword lengths apart. Online. *Journal of Peace Research*. Roč. 53, č. 1, s. 130-145. ISSN 0022-3433. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/0022343315604707>. [cit. 2024-04-04].
- HANZEL, Tomáš, 2021. In: POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2021a. *Stenografický zápis 80. schůze, 21. ledna 2021*. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/080schuz/80-1.html>. [cit. 2024-03-01].

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY, 2012a. Předčasné volby nebudou, Nečasova vláda dostala ve sněmovně důvěru 105 poslanců. Online. *HN.cz*. Dostupné z: <https://domaci.hn.cz/c1-55633950-predcasne-volby-nebudou-necasova-vlada-dostala-ve-snemovne-duveru-105-poslancu>. [cit. 2024-01-28].

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY, 2012b. Rath i Bárta uniknou trestu. Poslancům nevadí urážka Bendla, ani vztyčený prst. Online. *HN.cz*. Dostupné z: <https://domaci.hn.cz/c1-54451020-rath-i-barta-uniknou-trestu-poslancum-nevadi-urazka-bendla-ani-vztyceny-prst>. [cit. 2024-01-26].

IDNES, 2006a. Poslanci zvolili Vlčka dočasným šéfem Sněmovny. Online. *iDNES.cz*. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/poslanci-zvolili-vlcka-docasnym-sefem-snemovny.A060814_115746_domaci_nel. [cit. 2024-04-04].

IDNES, 2006b. Topolánek se dočkal, Klaus ho jmenoval premiérem. Online. *iDNES.cz*. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/topolanek-se-dockal-klaus-ho-jmenoval-premierem.A060816_155804_domaci_cen. [cit. 2024-04-04].

IDNES, 2007a. Premiér unikl pokutě za prostředníček. Byl pokárán. Online. *iDNES.cz*. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/premier-unikl-pokute-za-prostrednicek-byl-pokaran.A070222_121639_domaci_jba. [cit. 2023-11-22].

IDNES, 2007b. Výbor nebude trestat Ratha za slova o Langerovi. Online. *iDNES.cz*. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/vybor-nebude-trestat-ratha-za-slova-o-langerovi.A070502_200530_domaci_ost. [cit. 2023-12-08].

IDNES, 2008. Jakubková a Zubová pohrozily odchodem z klubu zelených. Online. *iDNES.cz*. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/jakubkova-a-zubova-pohrozily-odchodem-z-klubu-zelenych.A080606_115648_domaci_klu. [cit. 2024-01-10].

IDNES, 2010. Kalousek se brání Rathovým urážkám, žádá pro něj pokutu. Online. *iDNES.cz*. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/kalousek-se-brani-rathovym-urazkam-zada-pro-nej-pokutu.A101030_082727_domaci_abr. [cit. 2024-01-22].

IDNES, 2011. Novým předsedou ČSSD je Bohuslav Sobotka, Hašek se stal dvojkou strany. Online. *iDNES.cz*. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/sobotka-se-stal-novym-predsedou-cssd.A110318_095449_domaci_bar. [cit. 2024-01-28].

IDNES, 2022. Rvačka ve slovenském parlamentu, opozice blokovala jednání o smlouvě s USA. Online. *iDNES.cz*. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/slovensko-smlouva-usa-obranna-dohoda-snemovna-parlament-potycka.A220208_142441_zahranicni_pmk. [cit. 2024-03-18].

ILIE, Cornelia, 2001. Unparliamentary language: Insults as Cognitive Forms of Ideological Confrontation. In: DIRVEN, René; FRANK, Roslyn M. a ILIE, Cornelia. *Language and Ideology: Volume 2: descriptive cognitive approaches*. John Benjamins Publishing Company, s. 235-262.

IROZHLAS, 2014. Sobotkova vláda získala důvěru, podpořilo ji 110 koaličních poslanců. Online. *iRozhlas*. Dostupné z: <https://www.irozhlas.cz/node/5913451>. [cit. 2024-02-14].

IROZHLAS, 2018. Druhá Babišova vláda získala po více než patnácti hodinách jednání poslanců důvěru. Online. *iRozhlas*. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/vlada-cr-andrej-babis-duvera-2018_1807110800_ako. [cit. 2024-02-27].

JADRNÁ, Anna, 2021. Vondráček k chování Volného: Jeden člověk nemůže zablokovat Parlament. Musíme se bránit. Online. *iRozhlas*. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/lubomir-volny-poslanec-poslanecka-snemovna-vyvedeni-policii-vondracek_2107082104_ako. [cit. 2024-04-20].

JANDA, Jakub, 2018. In: POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2018b. *Stenografický zápis 20. schůze, 25. října 2018*. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/020schuz/20-3.html>. [cit. 2024-02-29].

JÍCHOVÁ, Darina, 2018. Bitka v parlamentu. Vzduchem létaly pěsti a rasistické urážky, prezident jen přihlížel. Online. *Blesk.cz*. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-svet/575757/bitka-v-parlamentu-vzduchem-letaly-pesti-a-rasisticke-urazky-prezident-jen-prihlizel.html>. [cit. 2023-09-12].

JULÍNEK, Tomáš, 2008. In: TÁBORSKÁ, Marika a MALÁ, Veronika, 2008. David Rath obvinil ve sněmovně ministra Julínka z korupce. Online. *iRozhlas*. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/david-rath-obvinil-ve-snemovne-ministra-julinka-z-korupce_200806041850_mtaborska. [cit. 2024-01-10].

- KALA, Miloslav, 2007. In: ČTK, 2007a. Poslanec si stěžuje na Topolánkovo gesto, premiérovi hrozí pokuta. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T200702080913002>. [cit. 2023-11-22].
- KALOUSEK, Miroslav, 2007. In: POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2007a. *Stenografický zápis 11. schůze, 2. února 2007*. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2006ps/stenprot/011schuz/11-4.html>. [cit. 2024-04-04].
- KALOUSEK, Miroslav, 2010. In: POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2010. *Stenografický zápis 7. schůze, 26. října 2010*. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2010ps/stenprot/007schuz/7-1.html>. [cit. 2024-01-19].
- KALOUSEK, Miroslav, 2014. In: POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2014a. *Stenografický zápis 10. schůze, 17. června 2014*. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/010schuz/10-5.html>. [cit. 2024-02-17].
- KALOUSEK, Miroslav, 2018a. In: POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2018a. *Stenografický zápis 17. schůze, 11. července 2018*. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/017schuz/17-1.html>. [cit. 2024-02-27].
- KALOUSEK, Miroslav, 2018b. In: ČTK, 2018b. Kalousek vyzve Babiše k omluvě za slova o ožralovi a zloději. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T201807120579002>. [cit. 2024-02-27].
- KASAL, Jan, 2007. In: POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2007a. *Stenografický zápis 11. schůze, 2. února 2007*. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2006ps/stenprot/011schuz/11-4.html>. [cit. 2024-04-04].
- KMENTA, Jaroslav, 2006. Kubiceho zpráva: výbušná směs pravdy a drbů. Online. *iDNES.cz*. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/kubiceho-zprava-vybusna-smes-pravdy-a-drbu.A060611_210623_domaci_ad. [cit. 2023-12-08].

- KONEČNÁ, Kateřina, 2007. In: DENÍK, 2007. Konečná chce po Topolánkovi omluvu - řekl jí, že "blábolí." Online. *Deník.cz*. Dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/konecna_topolanek_omluva200704.html. [cit. 2023-12-19].
- KONÍČEK, Vladimír, 2007. In: POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2007a. *Stenografický zápis 11. schůze, 2. února 2007*. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2006ps/stenprot/011schuz/11-4.html>. [cit. 2024-04-04].
- KOPECKÝ, Josef, 2010. Klaus jmenoval Nečasovu vládu. Hlasování o důvěře bude 10. srpna. Online. *iDNES.cz*. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/klaus-jmenoval-necasovu-vladu-hlasovani-o-duvere-bude-10-srpna.A100713_100007_domaci_kop. [cit. 2024-01-28].
- KOPECKÝ, Josef, 2014. Vláda pohřbívá Nečasovu penzijní reformu, skončí v lednu 2016. Online. *iDNES.cz*. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/vlada-pohrbiva-necasovu-duchodovou-reformu.A141112_121157_ekonomika_kop. [cit. 2024-02-14].
- KOPECKÝ, Josef, 2018. Poslanci nebudou trestat Piráta Peksu kvůli stížnosti premiéra Babiše. Online. *iDNES.cz*. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/mandatovy-imunitni-vybor-spor-babis-versus-pirat-peksa.A180522_101319_domaci_kop. [cit. 2024-02-26].
- KOPECKÝ, Josef, 2021a. Volného musela ochranka vyvléci ze Sněmovny, zůstala po něm spoušť. Online. *iDNES.cz*. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/snemovna-volby-v-karantene-koronavirus-drive-in-volny-blokace-jednani.A210707_132952_domaci_kop. [cit. 2024-03-05].
- KOPECKÝ, Josef, 2021b. Lipovskou odvolali z Rady ČT. Tomio, ty nejsi krysa, volal Volný, pak se rval. Online. *iDNES.cz*. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/odvolani-lipovske-z-rady-ct-snemovna.A210917_100347_domaci_kop. [cit. 2024-03-05].
- KOPECKÝ, Josef, 2022. Pan ministr tady hraje karty, stěžoval si na Válka místopředseda Senátu. Online. *iDNES.cz*. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/senat-spor-hornik-versus-ministr-zdravotnictvi-valek-karty-v-horni-komore.A220210_122914_domaci_kop. [cit. 2024-03-16].

- KORTE, Daniel, 2014. In: POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2014d. *Stenografický zápis 17. schůze, 17. září 2014*. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/017schuz/17-2.html>. [cit. 2024-02-21].
- KOVÁČIK, Pavel, 2007. In: POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2007a. *Stenografický zápis 11. schůze, 2. února 2007*. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2006ps/stenprot/011schuz/11-4.html>. [cit. 2024-04-04].
- KRÁTKÝ, Jiří, 2011. In: POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2011b. *Stenografický zápis 23. schůze, 20. září 2011*. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2010ps/stenprot/023schuz/23-1.html>. [cit. 2024-01-24].
- LANG, Václav, 2014. Poslanec Korte za svůj výrok o fízlovi potrestán nebude. Online. *Novinky.cz*. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-poslanec-korte-za-svuj-vyrok-o-fizlovi-potrestan-nebude-242244>. [cit. 2024-02-21].
- LANGER, Ivan, 2007. In: ČTK, 2007c. Premiérovi ani Rathovi za slova na adresu oponentů postih nehrozí. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T200705020975703>. [cit. 2023-12-08].
- LEHOVCOVÁ SUCHÁ, Veronika, 2009. ČSSD prohrála soud s Kubicem o "Kubiceho zprávu". Online. *Aktuálně.cz*. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/cssd-prohrala-soud-s-kubicem-o-kubiceho-zpravu/r~i:article:628742/>. [cit. 2023-12-08].
- LIDOVKY.CZ, 2006. Topolánková vláda důvěru nezískala. Online. *Lidovky.cz*. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/topolankova-vlada-duveru-neziskala.A061003_180628_ln_domov_hlm. [cit. 2023-11-08].
- LIDOVKY.CZ, 2011. 'Ustaraná' Němcová kárá zpívajícího poslance. Online. *Lidovky.cz*. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/ustarana-nemcova-kara-zpivajiciho-poslance.A110427_190742_ln_domov_kim. [cit. 2024-04-04].
- LIDOVKY.CZ, 2012a. Karolína Peake bourá VV. Nečasova vláda se otrásá. Online. *Lidovky.cz*. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/karolina-peake-odchazi-z-veci-verejnych.A120417_170623_ln_domov_ape. [cit. 2024-04-04].

LIDOVKY.CZ, 2012b. Peake uspěla, LIDEM je oficiální politická strana. Online. Lidovky.cz. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/vicepremierka-karolina-peake-uspela-lidem-je-oficialni-politicka-strana.A120529_161408_ln_domov_mev. [cit. 2024-01-28].

MACKOVÁ, Martina, 2007. Topolánkova vláda má důvěru. 100:97. Online. *Aktuálně.cz*. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/politika/topolankova-vlada-ma-duveru-10097/r~i:article:335645/>. [cit. 2023-11-08].

MACKOVÁ, Martina a PAVEC, Michal, 2008. Rath označil Julínka za korupčníka. Omlouvat se nemusí. Online. *Aktuálně.cz*. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/politika/rath-oznacil-julinka-za-korupcnika-omlouvatsenemusi/r~i:article:617403/>. [cit. 2024-01-10].

MAŇOUR, Igor; MALÁ, Veronika; PFEIFFEROVÁ, Věra a KOTTOVÁ, Alice, 2010. Vláda Petra Nečase dostala důvěru sněmovny. Online. *iRozhlas*. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/vlada-petra-necase-dostala-duveru-snemovny_201008102325_imanour. [cit. 2024-01-28].

MOTÝL, Ivan, 2021. Dám ti facku, opičáku! Čeští poslanci si rozbíjejí nosy od konce 19. století. Online. *CNN Prima NEWS*. Dostupné z: <https://cnn.iprima.cz/dam-ti-facku-opicaku-cesti-poslanci-si-rozbijeji-nosy-od-konce-19-stoleti-17626>. [cit. 2024-03-15].

NÁRODNÍ SHROMÁŽDĚNÍ ČESKOSLOVENSKÉ, 1922. *Národní shromáždění československé / Poslanecká sněmovna 1920 – 1925: Pátek 27. ledna 1922*. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/1920ns/ps/stenprot/128schuz/s128001.htm>. [cit. 2024-03-15].

NEČAS, Petr, 2011. In: POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2011b. *Stenografický zápis 23. schůze, 20. září 2011*. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2010ps/stenprot/023schuz/23-1.html>. [cit. 2024-01-24].

NOHL, Radek, 2021. Volný dostal pokutu za to, že ho museli násilím vynést ze Sněmovny. Online. *Seznam Zprávy*. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/volny-dostal-pokutu-za-to-ze-ho-museli-nasilim-vynest-ze-snemovny-180442>. [cit. 2024-03-05].

NOVINKY, 2006. Klaus opět jmenoval Topolánka premiérem. Online. *Novinky.cz*. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-klaus-opet-jmenoval-topolanka-premierem-40138378>. [cit. 2024-04-04].

NOVINKY, 2007. Langer si stěžuje na Ratha, ten ho označil za hlavu organizovaného zločinu. Online. *Novinky.cz*. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-langer-si-stezuje-na-ratha-ten-ho-oznacil-za-hlavu-organizovaneho-zlocinu-40156692>. [cit. 2023-12-08].

NOVINKY, 2008. Rath označil Julínka za korupčníka, ODS hrozí disciplinárním řízením. Online. *Novinky.cz*. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-rath-oznacil-julinka-za-korupcnika-ods-hrozi-disciplinarnim-rizenim-40199603>. [cit. 2024-01-10].

NOVINKY, 2011. Rath se odvolal proti pokutě za výrok o opilém Kalouskovi. Online. *Novinky.cz*. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-rath-se-odvolal-proti-pokute-za-vyrok-o-opilem-kalouskovi-78224>. [cit. 2024-01-22].

NOVINKY, 2012. Bárta i Rath unikli trestu za vulgaritu. Online. *Novinky.cz*. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-barta-i-rath-unikli-trestu-za-vulgaritu-142452>. [cit. 2024-01-26].

NOVINKY, 2017. Ústavní soud zrušil část zákona o EET. Online. *Novinky.cz*. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-ustavni-soud-zrusil-cast-zakona-o-eet-40054962>. [cit. 2024-02-14].

NOVINKY, 2020. Vztyčený prostředník. Zahájení schůze Sněmovny v podání předsedy Vondráčka. Online. *Novinky.cz*. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-ve-snemovne-se-zase-ukazuji-jednickyy-prostrednicek-pred-kolegy-vztycil-sef-komory-vondracek-40310774>. [cit. 2024-03-15].

ORGONÍKOVÁ, Hana, 2007. In: POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2007a. *Stenografický zápis 11. schůze, 2. února 2007*. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2006ps/stenprot/011schuz/11-4.html>. [cit. 2024-04-04].

PARLAMENTNÍ LISTY, 2011. Bárta je jednička. Vztyčil prostředník. Jako opilec, nechápe Dolejš. Online. *ParlamentniListy.cz*. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/archiv/Barta-je-jednicka-Vztycil-prostrednik-Jako-opilec-nechape-Dolejs-213101?parent=1208472>. [cit. 2024-01-26].

PERKNEROVÁ, Kateřina, 2007. Ministr vnitra Langer zaplatil pokutu za únik z Kubiceho zprávy. Online. *Deník.cz*. Dostupné z:

https://www.denik.cz/z_domova/20071002langer_kubice_pokuta.html. [cit. 2023-12-08].

POKORNÁ, Zdislava, 2020. Začátek ledna rozhodne. ČSSD opět přemýšlí o odchodu z vlády. Online. *Seznam Zprávy*. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/zacatek-ledna-rozhodne-cssd-opet-premysli-o-odchodu-z-vlady-133608>. [cit. 2024-02-25].

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2007a.

Stenografický zápis 11. schůze, 2. února 2007. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2006ps/stenprot/011schuz/11-4.html>. [cit. 2024-04-04].

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2007b.

Stenografický zápis 11. schůze, 8. února 2007. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2006ps/stenprot/011schuz/11-7.html>. [cit. 2023-11-21].

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2007c.

POZVÁNKA: na 10. schůzi mandátového a imunitního výboru. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné také z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=7916&pdf=1>.

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2007d.

Stenografický zápis 13. schůze, 13. března 2007. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2006ps/stenprot/013schuz/13-1.html>. [cit. 2024-04-04].

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2007e.

Stenografický zápis 14. schůze, 26. dubna 2007. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2006ps/stenprot/014schuz/14-3.html>. [cit. 2023-12-19].

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2008.

Stenografický zápis 32. schůze, 4. června 2008. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2006ps/stenprot/032schuz/32-2.html>. [cit. 2024-01-10].

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2010.

Stenografický zápis 7. schůze, 26. října 2010. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2010ps/stenprot/007schuz/7-1.html>. [cit. 2024-01-19].

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2011a.

Stenografický zápis 17. schůze, 26. dubna 2011. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2010ps/stenprot/017schuz/17-1.html>. [cit. 2024-01-23].

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2011b.

Stenografický zápis 23. schůze, 20. září 2011. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2010ps/stenprot/023schuz/23-1.html>. [cit. 2024-01-24].

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2011c.

POZVÁNKA na 24. schůzi mandátového a imunitního výboru. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné také z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=74713&pdf=1>.

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2011d.

POZVÁNKA na 25. schůzi mandátového a imunitního výboru. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné také z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=75436&pdf=1>.

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2012.

POZVÁNKA na 27. schůzi mandátového a imunitního výboru. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné také z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=81376&pdf=1>.

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2014a.

Stenografický zápis 10. schůze, 17. června 2014. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/010schuz/10-5.html>. [cit. 2024-02-17].

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2014b. 17. schůze, 225. hlasování, 25. září 2014, 13:01 Odvolání se proti rozhodnutí MIV. Online.

Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/sqw/hlasy.sqw?G=59731>. [cit. 2024-04-05].

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2014c. 17.

schůze, 226. hlasování, 25. září 2014, 13:01 Odvolání se proti rozhodnutí MIV. Online.

Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/sqw/hlasy.sqw?G=59732>. [cit. 2024-04-05].

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2014d.

Stenografický zápis 17. schůze, 17. září 2014. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu

České republiky. Dostupné z: [https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/017schuz/17-](https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/017schuz/17-2.html)

[2.html](https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/017schuz/17-2.html). [cit. 2024-02-21].

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2015.

Stenografický zápis 29. schůze, 16. června 2015. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu

České republiky. Dostupné z: [https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/029schuz/29-](https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/029schuz/29-1.html)

[1.html](https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/029schuz/29-1.html). [cit. 2024-02-24].

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2018a.

Stenografický zápis 17. schůze, 11. července 2018. Online. Poslanecká sněmovna

Parlamentu České republiky. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/017schuz/17-1.html>. [cit. 2024-02-27].

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2018b.

Stenografický zápis 20. schůze, 25. října 2018. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu

České republiky. Dostupné z: [https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/020schuz/20-](https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/020schuz/20-3.html)

[3.html](https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/020schuz/20-3.html). [cit. 2024-02-29].

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2019.

Stenografický zápis 26. schůze, 1. února 2019. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu

České republiky. Dostupné z: [https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/26-](https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/26-8.html)

[8.html](https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/26-8.html). [cit. 2024-02-29].

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2021a.
Stenografický zápis 80. schůze, 21. ledna 2021. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/080schuz/80-1.html>. [cit. 2024-03-01].

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2021b.
Stenografický zápis 111. schůze, 7. července 2021. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/111schuz/111-1.html>. [cit. 2024-03-05].

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2021c.
Stenografický zápis 118. schůze, 17. září 2021. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/118schuz/118-4.html>. [cit. 2024-03-05].

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2023.
Stenografický zápis 77. schůze, 13. října 2023. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2021ps/stenprot/077schuz/77-4.html>. [cit. 2024-02-27].

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, [2010].
Mandátový a imunitní výbor. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/snem.sqw?id=756&o=5>. [cit. 2024-04-04].

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, [2013].
Mandátový a imunitní výbor. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=3701&o=6>. [cit. 2024-04-04].

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, [2017].
Mandátový a imunitní výbor. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=3701&o=7>. [cit. 2024-04-04].

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, [2020].
Mandátový a imunitní výbor. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=3701&o=8>. [cit. 2024-04-04].

PRÁVO, 2007. Topolánek se za "blábol" Konečné neomluví. Online. *Novinky.cz*. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-topolanek-se-za-blabol-konecne-neomluvi-40157142>. [cit. 2023-12-19].

PRÁVO, 2019. Poslanci Jandovy výroky řešit nechtějí. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/press?id=N10012019p008a04a>. [cit. 2024-04-04].

Právo lidu, 1897a. roč. 6, č. 55. ISSN 0862-5913, 0862-5905.

Právo lidu, 1897b. roč. 6, č. 58. ISSN 0862-5913, 0862-5905.

Právo lidu, 1897c. roč. 6, č. 60. ISSN 0862-5913, 0862-5905.

RATH, David, 2007. In: POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2007d. *Stenografický zápis 13. schůze, 13. března 2007*. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2006ps/stenprot/013schuz/13-1.html>. [cit. 2024-04-04].

RATH, David, 2008. In: POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2008. *Stenografický zápis 32. schůze, 4. června 2008*. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2006ps/stenprot/032schuz/32-2.html>. [cit. 2024-01-10].

RATH, David, 2010. In: POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2010. *Stenografický zápis 7. schůze, 26. října 2010*. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2010ps/stenprot/007schuz/7-1.html>. [cit. 2024-01-19].

RATH, David, 2011. In: POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2011b. *Stenografický zápis 23. schůze, 20. září 2011*. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2010ps/stenprot/023schuz/23-1.html>. [cit. 2024-01-24].

SEDLÁČKOVÁ, Veronika a WINKLEROVÁ, Kristina, 2012. Peake: Má rozhodnutí byla správná. Rezignaci jsem podepsat odmítla. Online. *iRozhlas*. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/peake-ma-rozhodnuti-byla-spravna-rezignaci-jsem-podepsat-odmitla_201212201958_kwinklerova. [cit. 2024-01-28].

SHUKAN, Ioulia, 2013. Intentional disruptions and violence in Ukraine's Supreme Rada: political competition, order, and disorder in a post-Soviet chamber, 2006–2012. Online. *Post-Soviet Affairs*. 2013-06-14, roč. 29, č. 5, s. 439-456. ISSN 1060-586X. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/1060586X.2013.802872>. [cit. 2024-03-18].

- SCHMOLL, Moritz a TING, Wang Leung, 2023. Explaining Physical Violence in Parliaments. Online. *Journal of Conflict Resolution*. Roč. 67, č. 2-3, s. 375-401. ISSN 0022-0027. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/00220027221115352>. [cit. 2024-03-18].
- SOBOTKA, Bohuslav 2012. In: NOVINKY, 2012. Bárta i Rath unikli trestu za vulgaritu. Online. Novinky.cz. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-barta-i-rath-unikli-trestu-za-vulgaritu-142452>. [cit. 2024-01-26].
- STEIN, Dominik, 2021. Kde všude se prali zákonodárci? Rvačka Volného ve sněmovně byla oproti světu slabým odvarem. Online. *Lidovky.cz*. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/svet/kde-vsude-se-prali-zakonodarci-volneho-rvacka-ve-snemovne-byla-oproti-svetu-slabym-odvarem.A210122_193237_ln_zahranici_sed. [cit. 2024-03-18].
- ŠUMPERSKÝ A JESENICKÝ DENÍK, 2011. Poslanec Krátký pokutu zaplatil. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/press?id=De20111014SB506F736C616E6563204B72E1746BFD20706F6B757475207A61706C6174696C>. [cit. 2024-01-24].
- TABERY, Erik, 2018. Vláda Miloše Zemana se blíží. Online. *Respekt*. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2018/21/tabery-vlada-milose-zemana-se-blizi>. [cit. 2024-02-25].
- TEJC, Jeroným, 2007. In: ČTK, 2007d. Senátor: Požadavek komise pro BIS vůči Štětínovi je urážející. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T200708270609501>. [cit. 2024-04-04].
- TEJC, Jeroným, 2011. In: PRÁVO, 2011. Korte zazpíval bez trestu. Online. *Infobanka ČTK*. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/press?id=PR2011051906169285>. [cit. 2024-01-23].
- THE GUARDIAN, 2010. Ukip's Nigel Farage tells Van Rompuy: You have the charisma of a damp rag. Online. *The Guardian*. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2010/feb/25/nigel-farage-herman-van-rompuy-damp-rag>. [cit. 2024-04-05].
- TLUCHOŘ, Petr, 2008. In: POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2008. *Stenografický zápis 32. schůze, 4. června 2008*. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2006ps/stenprot/032schuz/32-2.html>. [cit. 2024-01-10].

TOPOLÁNEK, Mirek, 2007a. In: POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2007a. *Stenografický zápis 11. schůze, 2. února 2007*. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2006ps/stenprot/011schuz/11-4.html>. [cit. 2024-04-04].

TOPOLÁNEK, Mirek, 2007b. In: POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2007b. *Stenografický zápis 11. schůze, 8. února 2007*. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2006ps/stenprot/011schuz/11-7.html>. [cit. 2023-11-21].

TOPOLÁNEK, Mirek, 2007c. In: POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2007e. *Stenografický zápis 14. schůze, 26. dubna 2007*. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2006ps/stenprot/014schuz/14-3.html>. [cit. 2023-12-19].

ÚSTAV PRO JAZYK ČESKÝ, c2008–2024a. Urážka. Online. Internetová jazyková příručka. Dostupné z: [https://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=urážka](https://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=urazka). [cit. 2024-04-04].

ÚSTAV PRO JAZYK ČESKÝ, c2008–2024b. Násilí. Online. Internetová jazyková příručka. Dostupné z: [https://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=násilí](https://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=nasilí). [cit. 2024-04-04].

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb.: Ústava České republiky, 1993. In: *Sbírka zákonů*. Částka 1.

VÁLKOVÁ, Hana, 2014. Kalousek se poslanci KSČM má omluvit za slova o komunistickém fyzlovi. Online. *iDNES.cz*. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/kalousek-komunisticky-fyzl-ondracek.A140916_101050_domaci_hv. [cit. 2024-02-18].

Venkov. 1908, roč. 3, č. 243. 1908. ISSN 1805-0905.

VLČKOVÁ, Tereza, 2023. Odmítla jsem ho, pak mi ukončil stáž. Svědkyně popsala Feriho chování. Online. *iDNES.cz*. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/dominik-feri-soud-jednani-rijen.A231025_164724_domaci_vlc. [cit. 2024-03-15].

- VOJÍŘ, Zdeněk, 2002. In: SENÁT PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2002. *Těsnopisecká zpráva z 22. schůze Senátu Parlamentu České republiky: (14. listopadu 2002)*. Online. Senát PČR. Dostupné z: <https://www.senat.cz/xqw/xervlet/pssenat/htmlhled?action=doc&value=16153>. [cit. 2024-03-16].
- VOLNÝ, Lubomír, 2019. In: POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2019. *Stenografický zápis 26. schůze, 1. února 2019*. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/26-8.html>. [cit. 2024-02-29].
- VOLNÝ, Lubomír, 2021a. In: POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2021a. *Stenografický zápis 80. schůze, 21. ledna 2021*. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/080schuz/80-1.html>. [cit. 2024-03-01].
- VOLNÝ, Lubomír, 2021b. In: ČTK. Hanzel míní, že ho Volný při řízení schůze Sněmovny napadl. Online. *Infobanka ČTK*. 2021e. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/fond?id=T202101260445604>. [cit. 2024-03-05].
- VOLNÝ, Lubomír, 2021c. In: KOPECKÝ, Josef, 2021a. Volného musela ochranka vyvléci ze Sněmovny, zůstala po něm spoušť. Online. *iDNES.cz*. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/snemovna-volby-v-karantene-koronavirus-drive-in-volny-blokace-jednani.A210707_132952_domaci_kop. [cit. 2024-03-05].
- VONDRÁČEK, Radek, 2021a. In: POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2021a. *Stenografický zápis 80. schůze, 21. ledna 2021*. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/080schuz/80-1.html>. [cit. 2024-03-01].
- VONDRÁČEK, Radek, 2021b. In: POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2021c. *Stenografický zápis 118. schůze, 17. září 2021*. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/118schuz/118-4.html>. [cit. 2024-03-05].
- WINTR, Jan, 2010. *Česká parlamentní kultura*. Praha: Auditorium. 432 s. ISBN 978-80-87284-13-1.

WINTR, Jan, 2021. *Proměny parlamentní kultury*. Praha: Auditorium. 330 s. ISBN 978-80-87284-90-2.

WIRNITZER, Jan, 2012. ODS ukončila spolupráci s Věcmi veřejnými a zbrojí na nové volby. Online. *iDNES.cz*. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/ods-konci-spolupraci-s-vv.A120418_185746_domaci_hro. [cit. 2024-01-28].

Zákon č. 90/1995 Sb.: ze dne 19. dubna 1995 o jednacím řádu Poslanecké sněmovny ve znění pozdějších předpisů, 1995. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 20.

Zákon č. 107/1999 Sb.: ze dne 11. května 1999 o jednacím řádu Senátu ve znění pozdějších předpisů, 1999. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 39.

ZELENKÁ, Jakub, 2018. Babiš si stěžuje sněmovně: Pirát Peksa Švédům řekl, že jsem stíhaný a rozkrádám dotace. Online. *Aktuálně.cz*. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/pirat-peksa-o-mne-rekl-ze-rozkradam-dotace-svedske-diplomaty/r~6ceddfca4dd711e88560ac1f6b220ee8/>. [cit. 2024-02-25].

ZEMANOVÁ, Jana, 2007. Topolánek nebude za obscénní gesto potrestán. Online. *iRozhlas*. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/topolaneck-nejde-za-obscenni-gesto-potrestan_200702222119_vjanous. [cit. 2023-11-22].

ZPĚVÁČKOVÁ, Barbora, 2018. Kalouskovi se omlouvat nebudu, radši s ním půjdu do soudního sporu, říká Babiš. Online. *Novinky.cz*. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-kalouskovi-se-omlouvav-nebudu-radsi-s-nim-pujdu-do-soudniho-sporu-rika-babis-311600>. [cit. 2024-02-27].

Zdroje dat pro obsahovou analýzu

ČTK, 2006–2022. Infobanka ČTK. Online. Dostupné z: <https://ib.ctk.cz/cs/>.

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2006–2021.

Společná česko-slovenská digitální parlamentní knihovna. Online. Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/index.htm>.

SENÁT PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2006–2022. Senát PČR: Dokumenty

Senátu. Online. Senát PČR. Dostupné z:

https://www.senat.cz/xqw/xervlet/pssenat/dokumenty?ke_dni=3.4.2024&O=14.

Seznam použitých zkratk

ANO	ANO 2011
BIS	Bezpečnostní informační služba
ČR	Česká republika
ČSSD	Česká strana sociálně demokratická
ČTK	Česká tisková kancelář
EET	Elektronická evidence tržeb
EU	Evropská unie
KDU-ČSL	Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová
KSČM	Komunistická strana Čech a Moravy
MIV	Mandátový a imunitní výbor
MP	Member of Parliament
ODS	Občanská demokratická strana
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
SPD	Svoboda a přímá demokracie
SS	Schutzstaffel
STAN	Starostové a nezávislí
SZ	Strana zelených
VB	Věřejná bezpečnost
VV	Věci veřejné

Seznam tabulek a grafů

Tabulka 1: Počet incidentů v obou komorách parlamentu, str. 56

Tabulka 2: Rozdělení incidentů podle kategorií urážek, str. 58

Graf 1: Celkový poměr urážek podle kategorií, str. 59

Seznam příloh

Příloha 1: Pozvánky na schůze Mandátového a imunitního výboru Poslanecké sněmovny podle funkčních období (tabulka)

Příloha 2: Pozvánky na schůze Mandátového a imunitního výboru Senátu podle funkčních období (tabulka)

Příloha 3: Počet nalezených zpráv v Infobance ČTK podle kombinací klíčových slov (tabulka)

Přílohy

Příloha 1: Pozvánky na schůze Mandátového a imunitního výboru Poslanecké sněmovny podle funkčních období (vlastní zpracování)

Funkční období	Celkový počet nalezených pozvánek na schůze MIV	Počet nalezených pozvánek na schůze MIV s disc. řízením za urážku
<i>2006–2010</i>	<i>42</i>	<i>5</i>
<i>2010–2013</i>	<i>46</i>	<i>8</i>
<i>2013–2017</i>	<i>54</i>	<i>3</i>
<i>2017–2021</i>	<i>44</i>	<i>0</i>

(zdroj dat: Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2006–2021)

Příloha 2: Pozvánky na schůze Mandátového a imunitního výboru Senátu podle funkčních období (vlastní zpracování)

Funkční období	Celkový počet nalezených pozvánek na schůze MIV	Počet nalezených pozvánek na schůze MIV s disc. řízením
<i>2006–2008</i>	<i>16</i>	<i>0</i>
<i>2008–2010</i>	<i>4</i>	<i>0</i>
<i>2010–2012</i>	<i>6</i>	<i>0</i>
<i>2012–2014</i>	<i>13</i>	<i>0</i>
<i>2014–2016</i>	<i>7</i>	<i>0</i>
<i>2016–2018</i>	<i>4</i>	<i>0</i>
<i>2018–2020</i>	<i>14</i>	<i>0</i>
<i>2020–2022</i>	<i>4</i>	<i>0</i>

(zdroj dat: Senát Parlamentu České republiky, 2006–2022)

Příloha 3: Počet nalezených zpráv v Infobance ČTK podle kombinací klíčových slov (vlastní zpracování)

Kombinace klíčových slov	Počet nalezených zpráv
<i>ČR, sněmovna, incident, mandátový</i>	53
<i>ČR, sněmovna, urážka, mandátový</i>	60
<i>ČR, sněmovna, výrok, mandátový</i>	244
<i>ČR, sněmovna, potyčka</i>	147
<i>ČR, sněmovna, rvačka</i>	39
<i>ČR, sněmovna, vykázan</i>	534
<i>ČR, senát, incident, mandátový</i>	2
<i>ČR, senát, urážka, mandátový</i>	1
<i>ČR, senát, výrok, mandátový</i>	28
<i>ČR, senát, potyčka</i>	288
<i>ČR, senát, rvačka</i>	117
<i>ČR, senát, vykázan</i>	314

(zdroj dat: ČTK, 2006–2022)